

PREPIK



OD JAVNOSTI ODVIŠEN ČASOPIS

3. oktober 1991
cena 25 din

**TUDI
NAJBOLJ
USPEŠNIM GROZI
POTOP**

**ČULI
SMO**



**NAŠLI
SMO**

**OBISKI
SE
VRSTIJO**



91

19

SAMO- PRI- SPEVEK

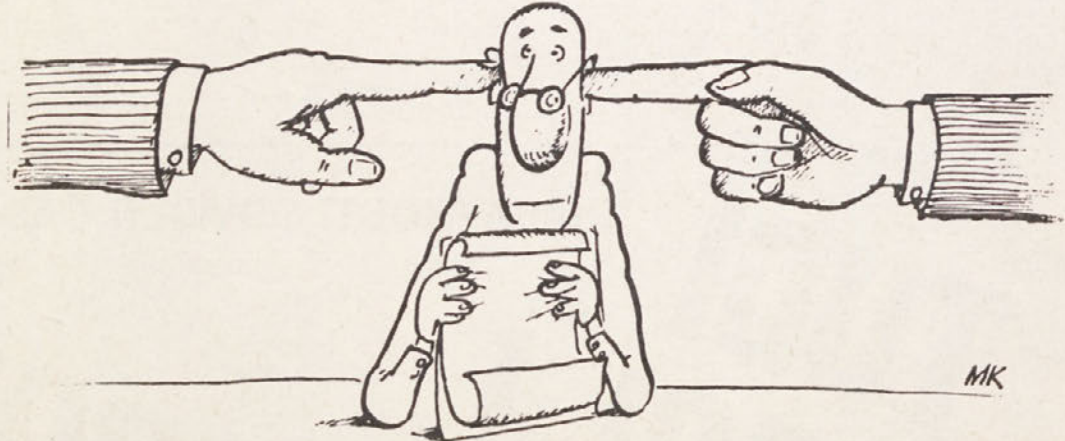
Če smo nekôč hoteli imeti v naši vasi (seveda najlepši) kulturni dom, smo razpisali vseljudski referendum in ljudi prepričali, da so nekultivirani, če niso ZA. Dobilni smo tako nekaj ravnih, nekaj alpskih in nekaj drugačnih streh, pod streho pa množico osamljenih stolov brez publike. In če povemo naravnost, uspelo nam je dokazati, da so ljudje v resnici od kulture kar daleč. Zato smo naredili še nekaj kabelskih sistemov in se povezali s svetom ter publiko zadržali vsaj v domačih naslonjačih.

Zdaj gre za zdravje. Ker smo včasih celo bolni in to tako, da moramo v bolnišnico, nam je treba seveda to najprej dokazati. Ker je žal še vedno tako, da so v bolnišnici na robu mesta v glavnem postelje polne, kaže, da postopek dokazovanja, da ne bomo večno zdravi, ne bo tako zapleten kot je bil v primeru kulture. Ker pa gre za skupno streho, ki že stoji in ni namenjena samo naši vasi, seveda pričakujemo, da je stvar narodne opredelitve, ali smo pred Bogom in zdravnikom res vsi enaki ali ne.

Metati v en koš vaško odločitev o (ne)kulturi vaščanov in potrebnosti zdravja je akademsko vprašanje, ki pa se preseli v sfero politike tisti hip, ko hočemo ljudem naprtiti na pleče samoprispevek. Ker, če smo poskrbeli za strehe kulture s samoprispevkom, naj poskrbi za streho zdravju država. Ta ima namreč naroda polna usta, od njega tudi živi, pa naj še poskrbi za njegovo zdravje! Ob tem je odveč opozarjati, da v beli Ljubljani ne pride »zdravi« samoprispevek niti na misel komu, ki je na oblasti. Zaveda se, da mora za denar poskrbeti tako ali drugače. Korošci bomo, kot kaže, spet skrbeli za svoje zdravje, kot da smo del nekega drugega naroda. Spet bomo segli v žep in se delali, kako smo humani, ker sami skrbimo za svoje zdravje, medtem pa bodo narodov blagor iz državne blagajne kasirali drugi. Prav nam je, zakaj pa imamo bolnišnico. Da o oblasti, ki ni sposobna iztrgati denarja iz prestolnice, sploh ne govorimo!

—bm

»ŠRAUFŠTOK«



Za Koroške republiške poslance je značilnih nekaj značajsko političnih potez, in po vztrajni analizi njihovega skupščinskega delovanja jih lahko razdelimo najmanj v tri skupine: Najprej – brezmejni populisti. Drugič – strankarski gorečneži in končno – tihi molčečneži.

Vendar poslance povsem razumemo. Levo pritiska stranka, desno ljudski glas, v sredini pa je še lastna pamet in zavest. V proletarskem slengu bi temu rekli – ŠRAUFŠTOK.

Ko ugotovite, da ste na trgu kupili napol gnilo sadje, tiho: drugače boste morali doplačati za – marmelado!

GRADIMO MAJHNE HIDROELEKTRARNE !



»—Velika res ni velika, sinko – a še to ti bodo davkarji požrli!«

POZDRAVLJENA KOROŠKA, kjerkoli si že!

NAŠI SIMBOLI

Kolega avstrijske *Kleine Zeitung* Peter Kimeswenger mi je oni dan v Dravogradu pripovedoval, da je **fotografija Koroškega policaja Marka Pogorevca ob tabli republike Slovenija, ko na Viču drži roko v znak zmage, preko agencije AP obšla svet.** Med drugimi sta jo povzela takšna dnevnika kot je *Joimuri Shimbun*, dnevnik z največjo naklado na svetu in ugledni *New York Times*. To fotografijo ste bralci Prepiha lahko videli na naslovi 16 številke našega tednika.

In bila bi gotovo prava katastrofa, da bi po slabem četrletju na zahtevo evropske dvanašterice in nekega holanskega veleposlanika Hasselmana, ki sedi v udobnem fotelju v Beogradu, na naše mejne prehode ponovno nabili tablo »Jugoslavija« in razobesili zloglasno zastavo te mrtve države. Gre za simbole in principe: **Korošci so umirali za simbole nove slovenske države**, na nas so streljali vojaki pod zastavo, ki bi jo zdaj kot za zahvalo morali izobesiti na naših mejah.

MEJNI PREHODI

Danes osrednje osebe slovenske oblasti (Bavčar, Janša...), nekoč nosilci slovenske pomladi, so pred nekaj leti uvedli v slovenski politični prostor kategorijo **državlanske neposlušnosti**. Na to neposlušnost imamo Korošci vso pravico, če bi se naenkrat na naših mejah spet znašli simboli države, ki danes predstavlja samo še Veliko Srbijo oziroma Srboslavijo in jugosoldatesko.

In v pravi smeh bi to bilo celjski Kovinotehni, ki se je odločila **postaviti nov mejni prehod Holmec**. Gradnja Holmca pod jugoslovansko zastavo bi bila kaj grenka kaplja pelina, saj je pod petokrako treba graditi samo bunkerje, ne pa sodobne, evropske mejne prehode.

Vendar: proč s pesimizmom! Že sama Kovinotehna nam mora vlivati optimizem, saj je kanila odmeriti kar 19 milijonov dinarjev za izgradnjo v vojni uničenega mejnega prehoda na Holmcu. Ko sem pred dobrim mesecem dni vprašal generalnega Kovinotehne, Andreja Ilca, s kakšnimi nameni bodo postavili nov Holmec, je bil kratak: Nekaj časa po vojni so bile te razvaline morda še koristne in simpatične, da smo jih lahko razkazovali svetu. Če pa bi ta mednarodni mejni prehod ostal tako opustošen še nekaj časa, pa bi to že bila naša sramota. **Dandanes pač nismo več navajeni, da bi nam kdo kaj podaril, in so takšne poteze prijetno presenečenje.**

Tudi tihotapci z naboji in orožjem kažejo, da na Balkanu še dolgo ne bo miru. Na Koroškem so si skušali odpreti švercersko pot, vendar so jim naši cariniki in policisti dobro stopili na prste. Njihov zaslužek (če jim uspe) pa je večji kot na fair playu, podoben pa je tudi rizik obeh iger. Poznavalci pravijo, da gre za razmerje 1:5 (v Avstriji ali Švici kupijo orožje za 1000 DEM, na Hrvaškem ali v Bosni ga prodajo za 5000 DEM). Malo je domačinov, ki se lotijo tega posla, največ švercerjev je iz južnih krajev, ki jim je naša družba še leta nazaj velikodušno dajala stanovanja in zaposlitev. **V zadnjem času so si tihotapci izbrali mejni prehod Reht nad Mežico, kjer pa zadnjih mesec dni niso imeli sreče, saj so vselej naleteli na carinika, ki jim bere z obraza.**

HUMANOST ŠE ŽIVI

Ko sem za dnevnik *Večer* pred dobrimi desetimi dnevi prvič objavil **zapis o boleznih male Katarince Godec** in stiski staršev, ki mora zagotoviti najmanj 15 000 DEM za čarterski prevoz od Celovca do Hannovra, si nikakor nisem mislil, da bo odziv v teh divjih časih, polnih krvi in sovraštva, tako velik.

Humanost in solidarnost nam še nista povsem tuji besedi. Na uredništvo *Večera* je poklical direktor mariborskega Swatia in takoj ponudil denarno pomoč. Gorenje bi bilo pripravljeno odstopiti svoje letalo, vendar to ni izvedljivo, saj mora Katarinca ob dnevih D biti v štirih urah v Hannovru, letalo Gorenje pa se ravno takrat lahko nahaja v kakšni drugi svetovni letalski luki. Javljali so se posamezniki in želeli naslov, da bi pomoč izročili kar neposredno.

Naša solidarnost ne sme odpovedati tudi pri **beguncih iz Hrvaške**, ki doživljajo nerazumljiv eksodus in genocid v lastni domovini. **Na Koroško se jih je zateklo že več kot 150.**

NAGRAJENCI ...

Ob vsej tej vojni psihozi se je skorajda povsem pozabilo na **gospodarstvo**. Čudež je, da se podjetja v teh časih še sploh držijo pokonci, potrpežljivi slovenski narod pa bo prenesel vse, tudi novo Demosovo zakonodajo. Samo da ne bo vojne, so pravili že stari ljudje.

Nekje v dolgem tunelu pa se vendarle svetlika: dve Koroški podjetji, zasebno Ales Gašper iz Radelj in slovenjgraška Lesna, sta se s celjskega sejma vrnili z nagradami. In obe podjetji sta bili nagrajeni že na sejmu Ambienta v Zagrebu, kar je gotovo dokaz, da bi se na področju lesne industrije lahko kosali tudi preko meje.

In za konec: **Pozdravljeni Korošci, kjerkoli ste že.**

Miro Petek

PREPIH
skozi
PREPIH

- Glose, karikature	str. 2
- Naša kronika: Pozdravljena, koroška	str. 3
- Croatia Libertas Pripihov ?, Prepihov +	str. 4
- Osebnost tedna: Herman Tomažič Prepihov minus, mnenja	str. 5
- Ministri na obisku Mali za veliko Evropo	str. 6
- NTU pred težavami? Sto dni Danila Slivnika	str. 7
- Bo bolnica (bolnišnica) dobila transfuzijo	str. 8
- Po Koroški	str. 9-12
- Fotopreprih: V Sydneyu	str. 13
- Iščemo največjo koroško rodbino	str. 14
- Flosarji na Dravi	str. 15
- Kultura	str. 16-17
- Fotovesti	str. 18
- Razgledi: »Vzbudi se Sloven«	str. 19
- Podvigi: Desetmilijonti zob iz Dentala	str. 20
- Pisma bralcev	str. 21
- Objave, križanka	str. 22
- Šport, črna kronika	str. 23
- Preprihane koroške čveke	str. 24

PREPIH
Od javnosti odvisen časopis.
Izdaja ČZP Informacijski biro Ravne na Koroškem.
Glavni in odgovorni urednik Vojko Močnik. Naslov uredništva: Ravne na Koroškem, Čečovje 5, tel. št. (0602) 22-999.

Tiska Grafika Prevalje. Na osnovi mnenja Republiškega sekretariata za informiranje št. 23/91 je časopis oproščen plačevanja temeljnega davka od prometa proizvodov.

Nenaročenih tekstov in fotografij ne vračamo.
Ponatis in uporaba tekstov v drugih medijih ni dovoljena.

CROATIA LIBERTAS

Vsokršno razmišljanje ali pisarjenje se mi kasneje zdi brezsmiselno ali celo neumno. Boljše je ukvarjanje z vsakodnevnimi skrbmi, obveznostmi in še s čim. Življenje teče tako lepo...

Vojna je minila, že zdavnaj smo pozabili na partizanska junaštva; še vedno imamo v spominu hudobne Nemce.

Minila je tudi julijska vojna, okupator je odšel – pravzaprav se je preselil –, fantje so pozabili na bojevitost, izdajalci so se spet potuhnili. Zopet nas skrbijo cene mleka, sladkorja in kruha, jezni smo, ker se avtomobili cenijo in marke dražijo. Tam nekje daleč se menda borijo, pravijo, da za lastno državo, svobodo in mir. Dogodkom na Hrvaškem sledimo nepričakovano, rušenje cerkva in domov nas ne zanima. Žrtve, raztrgana trupla, razsekani gardisti so zgolj zanimivost večera, solze so voda.

Občinski funkcionar me je potolažil, da pri nas za pragnance s Hrvaške lepo skrbi. Nemudoma so jim razdelili republiške pakete in dali tisočaka.

Skrbi nas, ker bodo nekateri dobili vrnjeno ukradeno, ker bodo menda drugi brez dela, boli nas, ker bo nekdo »obogatel« – pa ja ne sosed ali znanec.

Hrvaška je daleč, tuje bolečine še bolj, porušeni domovi so zgolj ruševine. Nočoj bo lep film, ob enajstih tisti za odrasle. Sosed je kupil nov avto, le kako.

Soseda se je skurbala in Franc iz sosednjega bloka se je napil. Malica je danes kriminalna, bencin dražji.

Hrvaška je tako daleč, morda celo dlje kot Havaji.

Menda ne bomo spet zbirali denarja, kot takrat za orgle ali poplavlence. Tako lepo je pri nas...

Kljub resničnim domačim težavam, morebitnim impulzom iz okolice in od drugod je vendarle potrebno prisluhniti trpečim, ne glede na razne verzije »resnice«. Kakršnakoli že je popolna resnica o Hrvaški, je dejstvo, da se Hrvati borijo za svoje. Za svoje domove, polja, nebo.

Preprosto je potrebno prisluhniti srcu, kot smo mu prisluhnili v času bojev z istim okupatorjem, ki sedaj ruši in ubija nedaleč od naših domov in domovine.

Premalo je pokazati bolečino ali solidarnost s Hrvaško pred svojimi bližnjimi ali v krogu prijateljev, čeprav nam morda včasih ob tem stopijo solze v oči.

Premalo je tudi preklinjati vojno, jugoslovansko armado, Srbe ali teroriste in četnike.

Se znamo postaviti v položaj naših sosedov, poskušamo razumeti njihovo trpljenje, solze, bolečine, želje, tudi mržnjo?

Početja okupatorske golazni nikakor ni mogoče opravičiti. Prav tako ni možno razumeti molka srbske intelektualne elite in vseh tistih, ki iz takih ali drugačnih razlogov ničesar ne rečejo, kaj šele storijo. Prej ali slej bo vsak polagal račune, pred državo, pred ženo in svojimi otroci, pred sosedi in končno pred sabo. Iskanje izgovorov bo vsekakor premalo. Preveč je žrtev, porušeni cerkva, uničenih in požganih domov, preveč mrtvih otrok, preveč zločinov.

Ali bo vse to lahko skrnil alkohol, primitivizem ali izgovarjanj na poslanstvo »izbranega« naroda?

Tragičnost vsega je verjetno še najbolj prav v tej namerni tišini, ki pa jo drugje vidimo kot uničevanje umetnostno-zgodovinskih dragotin, življenj, domovine. Znamo jo kot splošno zlo, vez Mefista in prodane duše in na drugi strani kot solze, kri, masaker, tragedijo, beg in razsul.

Iskanje pojasnil, opravičevanj in oproščanj, tiščanje glav v pesek je zgolj beg pred resnico. Dejstva lahko iščemo samo v človeški tragediji. Tragediji, ki jo doživljajo vse matere, sestre, bratje in očetje.

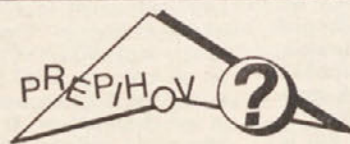
Grozljivo je, ko mati da svojemu sinu v roke puško, da lahko gre pobijati sosede, ki so prisiljeni braniti svoje...

CROATIA LIBERTAS!

B. Kumprej



foto: Futy



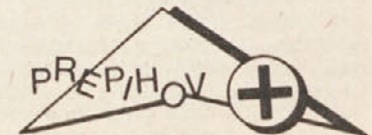
Turistične študije turistov

Menda bi na Koroškem lahko zložili čeden kupček raznih študij o razvoju turizma, in pri študijah, ki so nastajale zaradi študij samih (drugače rečeno – »pokasirati« denar, nato pa raziskavo spraviti v predal) je prednjačil Ekonomski center na Ravnah. Ker pa se je v preteklosti s Koroškim turizmom ukvarjala tudi območna gospodarska zbornica (nekoč Medobčinska gospodarska zbornica za Koroško), to vprašanje pobožno naslavljamo na to ustanovo v Dravogradu.

Minilo je nekaj let od zadnje študije o turizmu na Koroškem, ki jo je delno financirala tudi MGŽ za Koroško, in zanimivo bi bil odgovor na vprašanje, kaj in koliko od tega projekta se je uresničilo in kje smo s turizmom na Koroškem danes. Razen panoramske karte Koroške, kaj je še tisto integralno, kar bi lahko Koroška ponudila kot regija, ki se bori za svojo identiteto. V turizmu danes nastopa mnogo zasebnih firm, od agencij do svetovalnih podjetij, kar bi se nemara lahko poznalo pri turistični ponudbi in razvoju. In dalje: Ali je mogoče Koroško turistično ponudbo povezati v skupen, vabljiv šopek? Nemara bi bil zanimivo tudi odgovor na vprašanje, koliko novih posteljnih in sedežnih zmogljivosti smo dobili Korošci v zadnjem letu dni. Bolj

kot to, pa so gotovo pomembni podatki, koliko, kateri in kakšni turisti zahajajo na Koroško.

P.S. Če jemorebiti gospodarska zbornica dvignila roke od turizma, pa bi nas veselilo napotilo na drugi naslov.



Sosedska pomoč

Vojna se je gotovo globoko zarezala v spomin vseh Korošcev. Materialno škodo bomo s časom nekako odpravili, v spominu pa bodo ostale agresorjeve namere, mrtvi in ranjeni, preživeti strah in končno – pomoč.

Dravograd, ki je v vojnih dneh utrpel največ neposredne vojne škode, v povojnih dneh ni ostal sam. Pri vsem tem je najbolj zanimiva pomoč avstrijske občine Deutschlandsberg, ki je pomoč ponudila občini Radlje ob Dravi, ta pa je avstrijske sosede povezala z Dravograjčani, in prijatelji iz avstrijske Štajerske so Dravogradu v materialu namenili pomoč v vrednosti okoli 120 tisoč šilingov.

Deutschlandsberg je gotovo vredno in pomembno posebej omeniti in podčrtati. Tamkajšnji občinski možje so pomoč odmerili občini, s katero prej niso imeli stikov, strnili so sile in zbrali avtomobilske gume ter traktor. Dravogradu prva sosednja avstrijska občina Labot pa je ob in po agresiji na Dravograd samozadostno molčala. Torej je precej odvisno tudi od samih občinskih mož oziroma bolje – njihove humanosti in razgledanosti.

OSEBNO ST TEDN

OŽIVITEV SVETA OBČIN



**HERMAN
TOMAŽIČ**

Svet koroških občin je posvetovalno telo štirih občin in vsako leto mu predseduje drug župan. Zadnja leta tega organa ni bilo čutiti v javnem življenju Koroške, čeprav bi s svojo posvetovalno in koordinativno vlogo lahko prispeval k njeni uveljavitvi.

Sredi leta je predsedovanje svetu koroških občin prevzel Herman Tomažič, radeljski župan, ki si je, kot vse kaže, zadal nalogo poživiti delo tega telesa. Svet občin naj bi odseval enotnost Koroške navzven, do Ljubljane oziroma republike. In tako se je svet v času Tomažičeve vladavine že nekajkrat odmevno vključil v javno življenje: aktiven je bil ob agresiji JA na Koroško, o problematiki odlaganja jedrskih odpadkov in pred dnevi – o mreži srednjih šol na Koroškem, ko so medse povabili tudi ministra Venclja.

Svet občin je neprofesionalni (volonterski) organ (podobno tudi funkcija predsednika) in torej ljudi, davkoplačevalce nič ne stane. Z dogovorom znotraj občin in nato s skupnim nastopom navzven pa lahko Koroški in Koroščem samo koristi. Zato ga je pametno ohraniti, obuditi in poživiti, in Tomažičeva prizadevanja so vredna tudi Prepihovega naslova Osebnost tedna.

ŠOLA POSTAJA ZAPOR

DASIRAVNO GRE ZA PLAKATICE, KI SO VPRETEKLEM ŠOLSKEM OBDOBJU KROŽILI PO RADELJSKI OSNOVNI ŠOLI IN SO PRIŠLI IZPOD PISAL SEDMOŠOCEV, JE NJIHOVA TEMA MORDA NA SVOJEVRSTEN NAČIN SE VEDNO AKTUALNA.

ČE ŽE NE DRUGAČE, PA ZATO, KER TI UČENCI LETOS OBISKUJEJO ŠE ISTO ŠOLO IN SO NA ODSKOČNI DESKI ZA NASLEDNJO.

UPOR

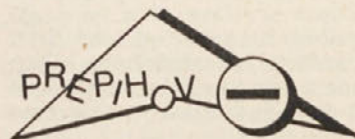
Šola postaja zapor!

Pozdravljeni mladi uporniki! Dost nam je izkoriščanja in nepoštenosti na šoli. »Na šoli se učite za sebe!« Pravijo učitelji. Vendar smo odvisni od njih. Nočemo več ocen. Hočemo svobodno šolo.

Predmeti so postali dolgočasni. Še bolj dolgočasni so učitelji. Iz dolgoletnih predmetov bi lahko imeli zanimivo poučevanje, vendar učitelji tega niso zmožni, saj so sami zaostali in uveljavljajo isto taktiko že 20 let. Tako predmeti kot učitelji bi lahko postali zanimivejši. Mi bomo pri tem vztrajali. Če ne boste kaj ukrenili, storili, spremenili bomo to naredili sami, na naš način, ki se vam ne bo zdel vredn.

ŠOLA PROPADA!

-dk-



Svinjajo že očiščeno

Čeprav nekateri prisegajo, da javna dela dišijo po real-socializmu in da tako ne bomo uspeli reševati naraščajoče brezposelnosti (glede na odziv na javna dela ta še ni kritična oziroma natančneje rečeno – kriza še ni kritična), pa so ta dela lahko nadvse koristna. V ravenski občini tako te dni končujejo čiščenje obrežij reke Meže, ki v vseh povojnih letih (mislimo na drugo vojno) ni bila tako čista, kot je sedaj.

Zal pa se ob tem takoj postav-



Piše: Bojan Borstner

Nacionalizem kot (edina) novost – neizogibnost vojne

Še vedno ne tako, da bi zahteval razlikovanje znotraj srbstva. To je nacionalizem, ki je bil in bo ostal, unificirajoči, »zdravilni« zaradi dveh razlogov – večinski narod in močna upravljalska roka.

Hrvaški primer je veliko bolj čist in enostaven. Partija je bila alergična na nacionalizem – ostanek leta 71. Zato je nacionalizem lahko bila ideja, ki je prinesla absolutno večino novi, opozicijski stranki – HDZ. Ob tem ne smemo spregledati dejstva, da je tudi hrvaški nacionalizem usmerjen v pretklost. Čeprav je hkrati res, da je bil podžgan z agresivnim miloševićkim nacionalizmom – tako kot je Srbija izgradila svoj nacionalizem ob Kosovu, ga je Hrvaška ob Srbiji. Hkrati s tem so prišli v ospredje ljudje, ki so bili politično izkušeni in zaradi »hrvaške pomladi« v zaporih – torej zaupanja vredni ljudje, ki bodo Hrvatom povrnili nacionalno identiteto in suvereno državo. Toda, kar je bilo možno na Kosovu, ni možno na Hrvaškem. Na žalost se Hrvti iz lastne zgodovine niso naučili ničesar. Ko je bila habsburška monarhija po južefinskih reformah pod vplivom univerzalističnih, svetovaljanskih idej, je madžarska opozicija svojo moč črpala iz »prebujanja nacionalne zavesti« in zahteve po suverenosti nad celotnim ozemljem nekdanjega ogrskega kraljestva. Kot odgovor na to so hrvaški intelektualci poskušali formirati (če smo malo zlobni) SAO Hrvaško na njenem zgodovinskem ozemlju, kar je pripeljalo do znanih rezultatov.

Če se vrnemo v sedanost: nacionalizem kot nova tema je bil aktiviran tam, kjer je obstoječa vladajoča elita potrebovala novo, še neobremenjeno ideologijo, da bi si ohranila lastne pozicije, in tam, kjer je opozicija hotela biti popolnoma drugačna od pozicije. Toda, nacionalizem je atavizem, ki se lahko ohranja le, če si izključujoče prisvaja tisto, kar ni zgolj tvoje – zgodovino in kulturo. In tako prisvajanje je možno le na način, kot ga danes srečujemo na Hrvaškem.

Zvok sirene. Približujejo se letala J(LA). Bombe, eksplozije. Spet je bilo zadetih nekaj strateških ciljev – bolnica, dom upokojencev, katedrala, vrtec – v Osijeku, Petrinji, Šibeniku, Gospiču... Čemu tako?

Če bi spraševali Hrvate bi dobili en odgovor, če bi Srbe, bi dobili drugi. Vendar imata odgovora nekaj skupnega – nacionalizem. Kako to?

Ko so različni politiki (in tudi teoretiki) sredi osemdesetih let, še pred pojavo Miloševića in Tudmana, analizirali perspektive razvitih republik v Jugoslaviji, so jim prerokovali svetlo prihodnost. Teme, ki so bili takrat aktualne, so bila: preseganje ekonomske krize, država izobilja, liberalizem, večstrankarska demokracija, civilna družba. Toda naenkrat se pojavi nova tema – nacionalizem. Tema, ki jo razviti svet postavlja v ropotarnico. Kljub temu postane to politična ideja, ki v zelo kratkem času požre vse druge.

Vzrok za to je propad komunizma kot totalitarne ideologije »socialističnih« družb, ki je zahteval vzpostavitev novih nekompromitiranih političnih idej, ki bodo omogočale izgradnjo novih ideologij kot osnove za bodočo integracijo (»homogenizacijo«) volilcev. Pri tem so bile v ospredju »opozicijska« gibanja in stranke, ki so si s tem poskušale zagotoviti lastne, jasno prepoznavne pozicije v novih demokracijah.

Vendar se je v Srbiji zgodilo nekaj neverjetnega. Zveza komunistov, pod Miloševićevim vodstvom, je sama zapustila stare teme in vpeljala idejo nacionalizma kot jedriščne točke nove ideološke strategije. Res je, daje nacionalizem – srbstvo – na nek način kot nova ideja že bil prisoten v srbski družbi, ker ga je uspešno obujala pravoslavna cerkev, vendar je v Miloševićevem obdobju postal edino merilo »pravšnje« politike. To se lepo odraža v srbski interpretaciji kosovskega problema. Ekonomska nerazvitost kot temeljni vzrok krize je odrinjena in na njeno mesto stopa nacionalizem, ki je utemeljen v mitski preteklosti. Srbski nacionalizem je tudi danes komunistično obarvan, vendar

lja vprašanje, kako dolgo bo Meža zdržala takšna, da je v veselje ribičem in v ponos prebivalcem ob njenem porečju. Majbna četica, ki se je odločila za javna dela, ni prišla niti do Raven, ko so jo v njenem začetku že pričeli svinjati. Ali bo potrebno novo, veliko javno delo za čiščenje kulture in zavesti prebivalstva? Če so poprej z lahkim srcem metali svinjarijo v Mežo, ko je bila le ta obdana s polivinilom, gu-

mami, rjavimi avtomobili, pa bi vsakega normalnega in količaj osvješčenega, kulturnega človeka moralo stisniti pri srcu, preden bi v vodo odvrgl tisto, kar se mu je odlepilo od riti...

Da bi ubili dve muhi na en mah, pa pritisnimo minus še dravograjski občini, ki se ni odločila za javna dela, in se sedaj meja med ravensko in dravograjsko občino vidno loči po stanju reke Meže.

MINISTRI BREZ LISTNICE (Z DENARJEM)

Potem, ko smo v preteklosti imeli marsikaj povedati o tem, da je za vlado Koroška predaleč, da bi se večkrat oglasila na severu svoje dežele, je zdaj tako, da si ministri kljuge kar podajajo. Pretekli teden sta bila tako na Ravnah kar dva ministra, od katerih je tudi na Koroškem marsikaj odvisno. Najprej minister za industrijo in gradbeništvo Izidor Rejc, dva dni pozneje pa še minister za ceste (all kar od njih ostaja) Marjan Krajnc.

Minister Rejc se je lotil sestanka z ravenskimi direktorji, ki ga je organiziral občinski izvršni svet, predvsem poslušajoče. Križa, ki je zajela Mežiško dolino, je dovolj zgovorna, da vsako obracanje podatkov, pa naj se jih loti z analizo kdorkoli, izzveni v eno samo ugotovitev – KATASTROFA.

Tako je Vida Potočnikova iz Rudnika dokazala, da gre za očitno posebnost – seveda v negativnem smislu – ko sta črna in barvasta metalurgija v Sloveniji najmanj enkrat bolj prizadeti kot vse druge panoge skupaj. Predlagala je program revitalizacije gospodarstva za to področje oziroma dala zanj pobudo. Potočnikova, ki že dalj časa opozarja na pomanjkanje dolgoročnih rešitev za Mežiški »kotel«, je tako skušala usmeriti razmišljanja na daljši rok, vendar časi očitno temu niso naklonjeni. Minister Rejc, ki se je oglašal za njo, je za čas po izteku moratorija lahko obljubil le nove zakone, za sedanost pa dejal, da se v vladi trudijo situacijo vsaj obvladovati. Hkrati je še opozoril na nadaljne povečevanje stroškov proizvodnje, saj se bodo podražili ključni faktorji: elektrika, goriva, prevozi. Dejaj je tudi, da ni bilo moč pričakovati, da bodo lahko v tako kratkem času obrnili stvari v železarstvu na glavo, že za ta teden pa obljubil novo vodstvo slovenskih železarn in reševanje finančnih zadev na relaciji z bankami. Zavrnil je tudi očitke nekaterih (pa ne na tem sestanku), češ, da je Slovenija brez strategije in dejal, da je zanjo treba imeti osnove, hkrati pa upoštevati problem znanja in sposobnost prilagajanja.

Vladi oziroma ministru Rejcu se je za način, kako rešuje probleme, posebej zahvalil direktor Rudnika Janez Pačnik in poudaril, da so v sedanem času naredili mnogo, da podjetij ne bi dotolkli do konca. Dejaj je, da v nenormalnih časih ni časa za velike strategije, hkrati pa poudaril, da se problemi poslovanja vrtijo v krogu s problemi financiranja proizvodnje. Temu je pritegnil tudi direktor Koroške banke Peter Orožen, ki je povedal, da tako Rudnik kot Železarna kljub veliki pomoči od zunaj še nista rešeni. Obresti, ki očitno žulijo vse, ki si pri banki

denar sposojajo, pa je razložil kot logične, saj sledijo samo inflatornim trendom.

Seveda so bili na sestanku tudi vodilni iz Železarne. Niso se oglašili, morda so to prihranili za neformalni del...?

ZA CESTE BO DENAR, ČE...

Iz cestnega dinarja gre formalno (iz cene bencina) 34 % v republiški proračun. Ta je integra-

len, kar z drugimi besedami pomeni, da – če je nekaj za ceste zbrano, še ni nujno, da za ceste tudi gre. Tako je letos in ob obubožani državi, kjer je treba z denarjem gasiti mnoge požare, bo tako očitno tudi v prihodnje. Celotni minister za ceste vidi rešitev samo v republiški skupščini oziroma v dovolj močnem pritisku poslancev na zavezujoče postavke v prihodnjem proračunu. Te ne bodo več omogočale tolikšnega prelivanja denarja.

Mnoge želje v ravenski občini, od ravenske obvoznice do nadaljevanja gradnje ceste Črna-Sentvid, so bile tako predmet razprave s skupnim imenovalcem – BO, ČE BO! Minister je povedal, da je tako tudi v republiki.

Vsi so za dobre komunikacije, vsi stokajo nad kvaliteto cest in železnic, ko pride do razprave o denarju zanje, je tega konec. Dejaj je, da programov ni mogoče delati, če se ne ve, koliko je denarja, ob tem pa poudaril, da imajo strokovne službe ministrstva za finance veliko moč. Tako je letos šlo za ceste samo polovico potrebnega (in zbranega) denarja.

In tako naprej, direktor Cestnega podjetja iz Maribora pa je opozoril, da letos ni denarja celo za pripravo mehanizacije za zimsko službo...

–ep

MALI ZA veliko EVROPO

V nedeljo so v Deutschlansbergu zaključili tridnevni Zahodno-Stajerski prodajni sejem.

Letos je bila to že deseta, torej jubilejna in po udeležencih tudi svojevrstna prireditev.

Prvič se je na sejmu, s katalogom firm in zasebnikov, pojavih občina Radlje in kot gostje na otvoritvi tudi že predstavniki občine Dravograd.

Vsekakor pa je bolj značilna in upoštevanja vredna ugotovitev deželnega glavarja Štajerske g. dr. Josefa Krainerja, da je skrajni čas za interesno pošteno in gospodarsko tvorno medsebojno sodelovanje na poštenih osnovah. Kajti vsi skupaj, tudi s to deželo, smo izredno majhni za velika vrata sodobne Evrope.

Posebej je glavar naglasil pošteno sodelovanje, saj tudi današnji delavec – kooperant želi imeti in uživati plodove svojega dela, torej za delovno garanje človeku primeren standard. Že vizije prihod-

nosti, že vlaganje in odpovedovanja za jutri, toda življenje teče in mora teči in živeti moramo tudi sedaj, tu in danes.

Zanimiva je tudi ugotovitev gospodarske zbornice za Štajersko, da je okraj, torej naš mejaš, med slabše razvitimi v deželi Avstriji, da pa se je vsaj zadnjih pet let vsaj za 2 % hitreje razvijal kakor druge pokrajine, hitreje kakor celotna dežela.

Samo kakšnih šesttisoč malih obrtnikov je ponudilo enajsttisoč novih delovnih mest. Podatek, ki daje razmišljati.

Vsekakor pa skupne poti v evropsko integracijo ne vodijo preko dela vsakega za svojim plotom, pač pa v razvejeni gospodarski integraciji. Naivno je tudi pričakovati, da se bo z urejanjem odnosov na državni ravni vse drugo pričelo kar samo od sebe. Tudi zaradi takšne udeležbe na sejmu nihče sam po sebi še ne bo priletel k nam. To je le odkrivanje osnov-

nih zastorov, so prvi kontakti med gospodarstveniki, torej med ljudmi, ki morajo vzpostaviti najprej norme zaupanja, države naj poskrbijo za formalno-prave pogoje medsebojnih odnosov. Največ pa bodo storili povsem konkretni ljudje, ne občinarji, ne stari ali novi politiki, temveč povsem konkretni ljudje, obrtniki, predstavniki firm, in to je realnost!

Samo intenzivno delo nas lahko pripelje iz gospodarsko že kar dramatičnega položaja, vključno z odpiranjem čez mejne črte. Kajti dosedanje dolgoletne izolacije in zapiranje, tako so menili še mnogi govorniki, nas je stalo, da nismo v špiči gospodarskih dosežkov, kar bi glede na naše delavne in umske potenciale menda lahko bili.

Deželni glavar je celo menil, da smo vendarle še železna generacija, ki ima pionirske pristope, ki je sposobna v tem majhnem delu Evrope dati gospodarstvu nove naglase in vzpostaviti nove mostove sodobne proizvodnje in pravične delitve. Menil je, da je prav v tem trenutku na obeh straneh veliko moči in volje, ki jo kaže izkoristiti.

Tudi ta sejem je cilje nekoliko približal, predvsem pa izpostavil dejstvo, da moramo istočasno z iskanjem takoj tudi delati, pričeti tudi s politiko malih korakov. Pomembno je biti prisoten, vsaj pri majhnem delu, da bomo skupaj lahko izdelali najboljši stroj ali pridelali najboljšo, najcenejšo, okolju čimmanj škodljivo hrano in izdelke.

K. Valtl



Posledice za delavce so enake: naj gospodarsko reformo pripravi Sachs ali generali.

NIKO

ALI JE

Tovarna NTU velja za eno naj-uspešnejših podjetij na Koroškem. Pa vendar se kaj lahko zgodi, da bodo tudi za njih prišli hudi časi. Zaradi vojne v Sloveniji so pred časom skoraj izgubili italijanskega kupca, tovarno Fiat iz Torina. Po mesecu dni negotovosti so jih vendarle uspeli zadržati. Sedaj pa se pojavlja, zaenkrat še manjša, kriza v avtomobilski industriji. In avtomobilski sedeži so njihov glavni izdelek. Zaradi tega je prišlo manj naročil od glavnega partnerja iz Nemčije. Pred tem je bilo dela toliko, da so delali na tri izmene, sedaj so zadnjo izmeno ukinili, delavci pa so na prisilnem dopustu. Ali bodo še vsi delali ali pa jih bo del odšel na čakanje, je odprto vprašanje. Skušali ga bomo pojasniti v naslednjem pogovoru z direktorjem tovarne NTU-Naue Jožetom Grahamom.

NAJUSPEŠNEJŠE PODJETJE NA KOROŠKEM

Čeprav so poslovne skrivnosti skrivnosti, pa vendarle: v čem je skrivnost preteklega uspeha tovarne NTU?

No, mislim da tu ne gre za nobeno skrivnost, ampak gre za to, da smo se pred 20, 25 leti odločili, da gremo na zunanji trg. Videli smo, da na domačem trgu ni dovolj kruha za 800 ljudi in za razširitve v avtomobilski industriji, zato smo se odločili za zahodnoevropski trg. Danes nam je nekoliko lažje kot tistim, ki so se ukvarjali izključno z domačim trgov in jim je ta danes ušel.

Sedaj vendarle prihaja manj naročil s tega zahodnega trga, kar pomeni za vas manj dela, manj zaslužka.

Kot vsaka industrija ima tudi avtomobilska konjunktorno obdobje in seveda tudi krizno obdobje. Sedaj prihajamo v nekoliko bolj krizno obdobje, pa ne tako strašno. Na zahodu se zelo hitro menjajo tipi vozil, stari tip vozila odhaja in prihaja novi, vendar nekoliko počasneje. Zato se pojavlja vakuum, ki se bo v dveh, treh mesecih zopet popravil. Pri Fiatu pa se že kaže kriza.

Obstaja možnost, da bo kdo odpuščen iz službe?

Daleč prehitro je govoriti o tem, ali bo kdo odpuščen. Jugoslavija

je v vojni, zato ne moremo dobavljati izdelkov ne v Sarajevo, ne v Kragujevac. Jugoslovanski trg je zaprt, in če bo to trajalo dolgo, se lahko zgodi, da bomo morali sprejeti kakšne ukrepe. O odpuščanju ne razmišljamo. Če bo prišlo tako daleč, bodo nekateri na začasnih dopustih, s partnerji pa se bomo temeljito pogovorili, kako v bodoče.

Kako pa po drugi strani: ste zaposlili kakšnega novega delavca?

V zadnjem času nismo nikogar zaposlili in v letošnjem letu ne predvidevamo nove zaposlitve.

Ukvarjate se z avtomobilsko industrijo, proizvodnjo sedežev. V tej panogi, kot sva že dejala, lahko pride tudi do večje krize. Kaj boste storili v tem primeru?

Ne računamo, da bi v obstoječih programih prišlo do težjih izpadov. Za določena zmanjšanja pa imamo pripravljene tudi druge programe. Vendar zaradi naše politične situacije tuji partnerji niso pripravljene investirati v nove programe.

Svoj čas ste se ukvarjali s programi drugih industrijskih vej, kot na primer izdelovanje sončnih kolektorjev. Ste te programe opustili?

Da, te programe smo opustili, ker niso bili vezani na material, s katerim delamo. Seveda pa nismo opustili programov, kot so notranja oprema vozil: stranice vrat, stropovi, armaturne plošče... Te programe imamo pripravljene in jih bomo postopoma uresničevali, seveda, ko se bo stanje v državi umirilo.

V nekaterih delih proizvodnje je delo zelo težko, plin, vročina. Pripravljate modernizacijo proizvodnje, nove stroje, boljše tehnologijo, kar bo naredilo delo lažje?

V proizvodni hali gumirane žime ni dosti možnosti, da bi se kaj spremenilo, razen določenega prezračevanja, ker je tehnologija takšna in takšna je tudi drugod po svetu. Racionalizirali pa bomo proizvodnjo poliuretana z investicijo vredno več kot 5 milijonov mark.

L. Sušec

V KRIZI?

Predstavitev knjige STO DNI DANILA SLIVNIKA

Sto osamosvojitvenih dni je knjiga, ki zdaj precej razburja slovensko javnost. Lahko bi rekli, da je prava uspešnica. In čeprav jo je napisal koroške gore list, znani novinar Danilo Slivnik, je moralo

kar nekaj časa miniti, da je do njene predstavitve prišlo tudi v tej krajini. Toda: bolje pozno kot nikoli, pravi star slovenski pregovor. Avtor si je vzel čas in v organizaciji Knjižnice Ksaverja Meška iz Slovenj Gradca pripravil pogovor o svojem delu. Dobra udeležba v kulturnem domu pa kaže, kako veliko zanimanje je za to knjigo tudi na Koroškem.

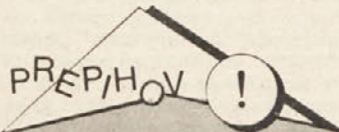
»Politika vedno teži k temu, da stvari čim bolj zakrije ali zamegli. Temeljni namen te knjige pa je, da tisto, kar je skrito, razkrije. To pa seveda ni vedno mišljeno v negativnem smislu,« je med drugim dejal Danilo Slivnik.

Knjiga se – kot je znano – prične s petkom, 29. marca letos, in je tudi sicer napisana po dnevih in celo urah. Segal takoimenovane beograjske »svinčenega« oblaka (prvo poglavje), do četrta, 11. julija, v zadnjem poglavju: Kompromis na Titovih atolih. Če povzamemo po oceni Janeza Staniča, gre za delo, ki se bere kot kriminalka, čeprav tema, ki jo obdeluje, ni kriminalna. Vlado Kreslin pa je med drugim zapisal, da bo »bralce verjetno šokiralo, ko bodo ugotovili, da se jugoslovanska politika dela ob tovariškem 'ti', ob jagenjčku, slovenska pa ob napčno parkiranih avtomobilih«.

Danilo Slivnik sam pa je na pogovoru v Slovenj Gradcu še dejal, da je »vse kar je v knjigi, res«, resnica pa je tudi, da čisto vsega le ni objavil, ker je Slovenija tako majhna, da se vsi poznamo med seboj in bi marsikateri v afektu izrečena beseda zdaj po nepotrebem bila postavljena v drugačno luč. Avtor pa je v odgovorih na mnoga vprašanja povedal še precej stvari iz političnega zakulisja.

Kot povabilo k branju pa še kratek odlomek iz resnično zanimivega dela: »... Sama sta pozneje vzroke za spor in nenehna medsebojna nasprotovanja opisovala zelo različno. Lojze Petrlje je rekel, da je Rupel že povsem na začetku, to je pri nastajanju vlade, povedal, da bo na tem položaju imel težave in da ni pravi človek za zunanjega ministra. Zato naj bi tudi njegova stranka predlagala, naj bi bilo ministrstvo za zunanje zadeve v njenih rokah. Ali so imeli krščanski demokrati pri tem še kak poseben interes, Lojze Petrlje ni povedal, vendar pa je odločno zatrdil, da je Rupel že po naravi težak človek in da se pogosto ne zna obnašati: takrat, ko bi se moral malo nasmehnuti, reče zagotovo kaj najbolj neprimerne-ga...«

T.I.



OZIMNICE

Znano je, da sveti potrošnikov niso v bivših časih nikoli delali kaj posebnega pametnega. Če so seveda sploh delali. V času, ko ni bilo konkurence, je bilo njihovo delo tudi vnaprej obsojeno na neuspeh in še eno neproduktivno obliko organiziranja »delovnih ljudi in občanov«. Zato je tudi toliko bolj nerazumljivo, da nas v teh sedanjih zlatih časih lahko vsakdo nateguje, kolikor se mu zdi. Ustvarjajo se novi monopoli na strani proizvajalcev in prodajalcev, potrošniki pa ostajamo do konca in do nadaljnega nezaščiteni. Tržna inspekcija je v ilegali ali pa dela samo na kurativi, na preventivi (zaščiti) pa ga ni, ki bi stopil odločno na našo stran.

Še vedno se bohota po Koroški zelena mafija, ki skrbi za izključno pravico prodaje JAPK, KRUMPIRA, SLIVA, OZIMNIC, ki postavlja kioske tako, da ni mogoče postaviti konkurenčnega. Cene so seveda enotne (visoke), predvsem pa višje kot kjerkoli drugje v Sloveniji.

Edini, ki so zaenkrat sposobni organizirati kak cenejši nakup, tako ostajajo (že spet) sindikati. Odločili so se tudi tako zaščititi svoje članstvo, kar ni slabo. Stranke in poslanci, ki jih je veliko slovensko občestvo, o tem ne razmišljajo. So morda toliko naivni, da ne verjamejo, da gre ljubezen skozi želodec. Ko drvijo cene samo navzgor, bo ta ljubezen pomembna!

BO IZKRVAVLJEN BOLNIK DOBIL TRANSFUZIJO?

V prejšnji številki Prepiha smo že pisali, da je bolnišnica v Slovenj Gradcu tik pred bankrotom, da ji bodo vsak čas odklopili elektriko, da bo ostala brez hrane in zdravil. Zdaj pa smo vprašali direktorja bolnice in obenem tudi poslanca v republiški skupščini, kaj je v skupščini naredil za izboljšanje stanja v zdravstvu.

VPRAŠANJE

Primarij dr. Drago Plešivčnik odgovarja: »Že ob sprejemanju proračuna sem opozoril, da s predlaganimi sredstvi iz proračuna zdravstvo ne more preživeti letošnjega leta.

31.7.1991 sem na Izvršni svet Republike Slovenije naslovil naslednje delegatsko vprašanje:

» *Ekonomska situacija v zdravstvu postaja nevzdržna, izgube gredo v stotine milijonov din. Neplačani ostajajo računi že za osnovne življenjske potrebščine in zdravila.*

Kaj načrtuje vlada, da bi vsaj ublažila to brezizgledno situacijo? Tako dalje, namreč, ne gre več.»

ODGOVOR

Čez mesec dni je prejel odgovor od ministrstva za zdravstvo s podpisom namestnika Toneta Koširja. V njem pravi, da se zavedajo položaja v zdravstvu in da je vzrok v prenizkih akontacijah v prvem polletju letos. Poleg tega ugotavljajo, da se je plačilo zdravstvenih storitev (mišljeno je zdravljenje tujih turistov ter preventivni pregledi na račun podjetij) zmanjšalo.

Za preživetje v drugem polletju letos predlagajo več ukrepov: povišanje akontacij za 38 odstotkov, vsem zdravstvenim zavodom pa priporočajo zmanjšanje storitvenih in kadrovskih zmogljivosti. To zadnje z drugimi besedami pomeni manj zdravnikov in manj zdravstvenih uslug. Nadalje predlagajo ukinitve vseh lokalno priznanih pravic zdravstvenih zavarovancev, dvig participacije s 1. septembrom za 28 odstotkov, nadalje predlog, da za vse preglede pri drugem zdravniku, ne pri tistem, ki mu je določen, bolnik sam plača. S tem je bolnik na milost in nemilost prepuščen enemu samemu zdravniku.

Skratka: v 11. točkah, kolikor jih vsebuje odgovor, je navedeno cel kup omejitev zdravstvenih uslug za bolnike.

Takšen je bil odgovor izvršnega sveta na vprašanje primarija in direktorja slovenjgraške bol-

nišnice dr. Draga Plešivčnika. S takim odgovorom seveda ni bil zadovoljen. Že zato ne, ker gre vse na škodo zdravljenja, saj bo dostop do zdravljenja zaradi naraščajoče participacije postal vprašljiv. Nobeden od navedenih 11. ukrepov ne daje takojšnjih finančnih sredstev zdravstvu, ki pa jih tako nujno potrebuje – tu se je dr. Plešivčnik zelo slikovito izrazil – kot potrebuje izkravljene bolnik transfuzijo.

ZAKAJ VLADA KRADE ZDRAVSTVU

Čuvarji proračuna se izgovarjajo, da v proračun ne priteka zadosti sredstev. Niso pa povedali, kdo ne daje dovolj, kdo izostaja. Dejstvo pa je, pravi dr. Plešivčnik, da se je v prvem polletju nabralo 1,4 milijarde več sredstev iz prispevnih stopenj za zdravstvo, kot pa jih je zdravstvo v resnici dobilo. Zakaj se višek denarja uporablja, se ne ve, za zdravstvo, čemur je namenjen, sigurno ne. Tako davkoplačevalci v dobri veri, da prispevajo denar za zdravstvo, plačujejo kdo ve kaj.

V večini držav k prispevkom, zbranim za zdravstvo, dodajajo denar iz drugih virov. Pri nas pa ravno obratno: denar, zbran za zdravstvo, dajejo drugam. Mar ni to (nič drugega kot) kraja? Saj ljudje za zdravstvo še že dajo, vprašanje pa je, če bi dali za isto drugo.

Slavko Sušec

Slavili Mariborčani

V okviru srečanja oldtimerjev je bilo v parku radeljskega dvorca tudi srečanje slovenskih lokostrelcev.

Prireditve je organiziral in izvedel Lokostrelski klub Muta, v glavnem pa je bilo sodniško in izvedbeno delo v rokah državnega rekorderja Dušana Klemena.

Odločili so se za American round, ki zahteva precej spretnosti in kondicije.

V načinu compaund je tokrat zmagal Lojze Mrak iz Škofje loke. V prostem slogu sta slavila Mariborčana Igor Vrbančič pri moških in Andreja Vrbančič pri ženskah. V mladinski prosti konkurenci je zmagal mariborčan Koprivnikar.

V pionirski compaund konkurenci pa je zmagal Janez Skofic iz Domžal. Tudi lokostrelce so čakali lepi pokali, tekmovanje pa je bilo izvedeno, kot temu rečejo, na dostojni ravni za ta elegantni šport.

-kv



OBNOVILI ZNAMENJE

Pri kmetiji Milke in Alojza Šteharnika so v nedeljo, 15. septembra, posvetili obnovljen križ. Za to priložnost so pripravili pravo slavo, saj so blagoslovili tudi novo gospodarsko poslopje.

Kot je povedala babica Hedvika, so križ najprej postavili v globači pod hišo, kjer je neki lovec po nesreči ustrelil kolego, ki je hodil pred njim. Ko je znamenje zaraslo, so ga prestavili k domačiji, da je pozdravljalo domače in popotnike na Šteharški vrh, izletniško točko, visoko 1020 m. Ker ga je razjedel čas, ga je potem, ko si je že nabral izkušnje z Jakobovim in Kvasnikovim križem na Tolstem vrhu, obnovil Sebastijan Oblak z Ravan.

H.M.

Mali obrtni sejem v Radljah ob Dravi

V začetku septembra so obrtniki s področja trgovin na drobno in zasebnih boutiqueov iz Radelj ob Dravi organizirali majhen obrtni sejem, kjer so predstavili in prodajali svoje blago.

Ideja, ki jo vsekakor velja pohvaliti, je zamisel zasebnikov.

Sejem je bil na dvorišču Doma obrtnikov v centru Radelj. Naj omenim, da je to izjemno zanimiv prostor, ki bi se ga dalo še drugače dobro izkoristiti. Edina slaba stran tega je, da je nekako umaknjen očem, kar pa ima ugodne prednosti za gostinško turistični namen, saj je v centru dogajanja in hkrati skoraj intimno skrit kotiček.

Skupna želja vseh je, da bi

takšna prireditve lahko dobila tradicionalen značaj, kjer bi ob lepem vremenu lahko našli kupci po sejemskih cenah, ob glasbi in pijači marsikaj zanimivega zase. Prav tako ni namen radeljskih obrtnikov, da bi se zavili v mestni plašč, temveč bi se lahko razširil na koroško regijo ali še več, saj bi s tem popestril ponudbo, ter tako skupaj s tradicionalnostjo v poletnih dnevih privabil tudi večje število kupcev.

V teh časih ne bi bilo slabo razmišljati tudi o kakšnih »Bovšjih sejmih«, ki bi bili pravgotovo dobrodošli tako kupcem kakor prodajalcem.

D. Kniplič

KUPON št. 10

za zastoj mali oglas do dvajset besed v časopisu PREPIH
Velja do: 30. oktobra 1991

Kupon in vsebino malega oglasa pošljite na naslov:
Uredništvo Prepiha, 62390 Ravne na Koroškem, Čečovje 5

»NAŠA KOREJCA«



Sašo in Andrej

Iz svetovnega skavtoveskega zbora – jamboreeja v Kosungu pri Seulu v Koreji sta se vrnila Sašo Pavlič in Andrej Izak, tabornika z Mute.

Že več kot leto dni je bila želja nekaterih tabornikov »Bistrega potoka« Muta, da se udeležijo svetovnega zbora skavtov v Koreji, kjer so letos postavili veliko naselje za mlade skavte. Skavtskih jamboreejev se lahko udeležujejo le mladi, ki se učijo in osvojijo taborniške veščine. Od 128 prijavljenih iz vse Slovenije pa sta pod slovenskim imenom odpotovala le Sašo Pavlič in Andrej Izak, ki sta delala družbo še štirim skavtom iz Hrvaške, Srbije in BiH. Tako je Jugoslavijo v Koreji zastopalo šest skavtov in le dva Slovenca.

Vse kaže, da sta samo onadva

finančno »vzdržala«, saj sta ves denar zbirala vse leto predvsem z lastnim delom. In danes jima ni žal, doživetij ni manjkalo, dežele so zanimive in mnogo novih prijateljev imata, sta mi povedala.

Ceprav je ta svetovni skavtovski zbor namenjen predvsem tabornikom tam do 18.tih let, sta poskusila opraviti čimveč veščin, šla sta skozi razne doline teh »pasti«, kjer pa tudi prijetnih dogodivščin ni manjkalo, med njimi streljanje s korejskimi tradicionalnimi loki in iger z žogo.

Po vseh izkušnjah sodeč, ki so hkrati tudi vse večji izziv za bodoče, sta Sašo in Andrej ob koncu zagotovila: »Če sva zamudila prvi jamboree v Avstraliji, gotovo ne bova naslednjega, ki bo čez štiri leta v Holandiji!«

I.F.

RAZGIBALI ŽIVLJENJE

Turnir bil je živ, bi lahko rekli za 3. tradicionalni turnir mešanih odbojarskih ekip Strojnske Reke. Od najmlajših pa do babic in dedkov, vse je bilo na igrišču pri Mladinskem domu. Bil je pravi športni dan za vso družino.

Sodelovalo je devet ekip – vse generacije nekdanjih in sedanjih prebivalcev te krajevne skupnosti. Organizacijo je vzel v roke ženski del odbojarskega kluba Strojnske Reke in pomoč poiskal pri sponzorjih, tako da lačni in žejni niso bili ne igralci in ne gledalci. Lahko rečemo, da je bil to pravi praznik za KS, saj so k posebnemu vzdušju prispevale že same priprave. Tekmovanje se je zavleklo v pozno popoldne, igre je bilo za vse dovolj, dovolj pa je bilo tudi časa za pogovore in zabavo. Tekme so bile zanimive in boj za prvo mesto izreden, saj je bila nagrada za zmagovalca nadvse vabljiva: prehodni pokal, 5 – metrski kolač, ki so ga pripravile organizatorice, ter masaža Medico rekreacije Breznikar za vso ekipo.

Dobiček s tega turnirja je namenjen barvanju oznak na igrišču, stebrov, varovalne mreže in beljenju knjižnice v Mladinskem domu.

Prireditev je v celoti uspela in pokazala, da je treba le malo dobre volje, pa je življenjski utrip krajevne skupnosti živahnejši.

M. Dretnik

DISCOTEKA JOLLY KOT ŠE NIKOLI

Tradicionalna prireditev, ki se je letos že tretje leto zapored odvijala v Discoteki Jolly v Radljah, in sicer HIT POLETJA, je zabeležila ponovno ogromno število ljudi.

Skupaj s KOROŠKIM RADIOM so že nekaj časa poprej izbirali uspešnico poletja. Tako je tudi prireditev prenašal Koroški radio v živo v svojem nočnem programu, in so lahko sodelovali tudi poslušalci, ki se niso udeležili neposrednega izbora uspešnice poletja.

Vsekakor so pritegnile tudi na-

grade, saj so od desetih nagrad bile kar tri denarne (5.000,00, 3.000,00, 2.000,00), kar je marsikateremu mlademu obiskovalcu pomenilo »lepo štipendijo«.

Lahko bi rekli, da je uspešnica Brian Adams-a postala dvojna uspešnica, saj je bila enoglasno zmagovalka HITa POLETJA.

»Ja, seveda, kdo pa si v teh časih ne bi želel zabave...« so dokazali z obiskom in razpoloženjem obiskovalci HIT, HIT, HIT, POLETJA.

D. Kniplič

DEJAL JE PRI NAJEVSKI LIPI

Ivan Bizjak, predsednik zbora občin:
NA KOROŠKO RAD PRIHAJAM

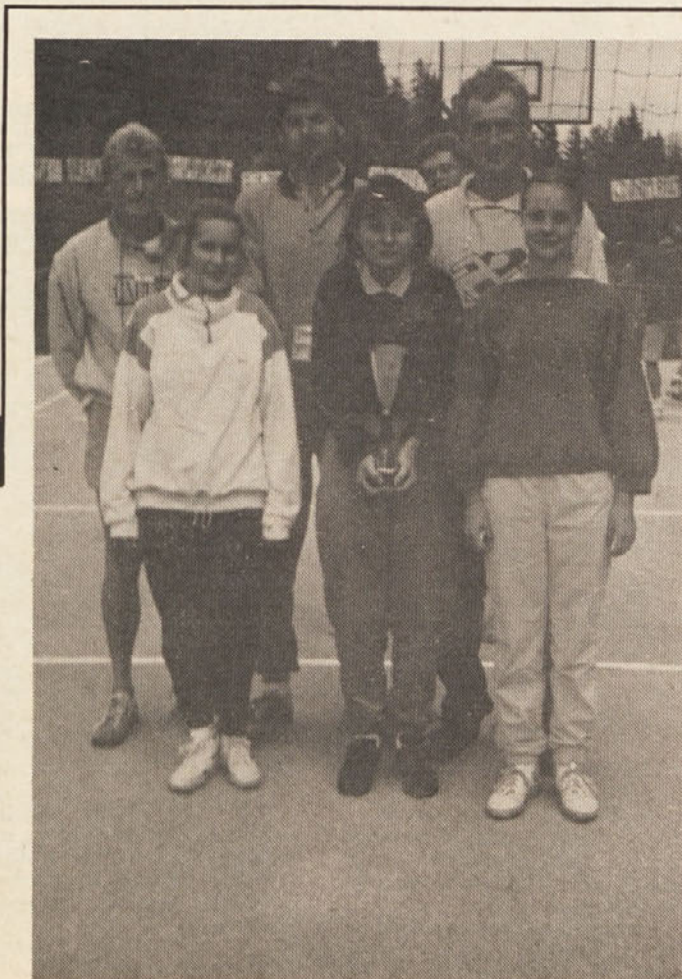
Na Koroško prihajam dokaj pogosto, saj je moja žena Ravenčanka.

Zamisel o srečanju slovenskega političnega vrha ob lipi, ki predstavlja simbol slovenstva, se mi zdi zelo posrečena. Organizatorji so znali vso stvar zelo dobro izpeljati – brez pretiranega protokola, vendar tudi brez večjih nerodnosti. Vzdušje je sproš-

čeno in veselo, res prijetna osvežitev za te poletne mesece in za čas po hudih napetostih.

Podobnih prireditev, kot je današnja, je v slovenskih krajih še veliko. Vseh se politični voditelji ne morejo udeležiti. Prepričan pa sem, da bo srečanje pri Najevski lipi postalo tradicionalno – zaradi starosti in simbolnosti te lipe in zato, ker je prvo organizatorjem tako dobro uspelo.

Sam bom gotovo še prišel. V taki ali drugačni vlogi.



KOROŠKA BREZ MEJA

Takoimenovana Koroška proga, od Maribora do Prevalj in naprej proti Pliberku in Celovcu ne pozna meja. To velja tudi za železničarje, za katere meja ni ovira, da ne bi zelo dobro sodelovali. Tako so pliberški železničarji stali ob strani in nudili vso pomoč železničarjem tostran meje ob nedavni vojni in je promet preko Holmca tudi v času vojne vihre po tirih potekal povsem normalno. Takrat so to bila vrata v svet za slovenjgraško tovarno usnja in ravensko železarno.

Utrditi prijateljstvo, izmenjati izkušnje in se malo povese-
liti pa je bil osnovni moto srečanja železničarjev iz Pliberka in Prevalj v Šmihelu. Pomerili so se tudi na nogometnem terenu, vendar rezultat ni pomemben, važno je sodelovati.



△ Priložnost za gasilsko fotografijo.

◁ Pred nogometnim obračunom tudi malo pozitivne



SREČANJE ŽELEZNIČARJEV

NEVIHTE ORJEJO CESTE



Letos, še posebej na območju Kozjaka, preko Kaple in Remšnika često divjajo hude nevihte.

Tudi starejši ljudje ne pomnijo tako silovitih nalivov, ki kar orjejo žetako slabše vzdrževane gozdno in druge ceste.

Gozdarji iz pičlega denarja, tistega iz republike, za silo krpajo luknje, še zdaleč pa ne morejo

popraviti vsega, kar letos vsiljuje narava.

Tudi ljudje marsikje poprimajo sami, kmetje organizirano, ceste so popravljali celo naši teritorialci v bližini stražnic in podobno.

Vse pa je le huje, kot je bilo prejšnja leta!

-kv



NA PAŠKEM KOZJAKU SO PELI IN IGRALI

Domačini na Paškem Kozjaku in okoli njega, ki mejijo na tri občine: Slovenj Gradec, Celje in Velenje so letos že tretjič pri Planinskem domu pod Paškim Kozjakom priredili uspelo prireditev PAŠKI KOZJAK IGRA IN POJE '91. Na uspeli prireditvi so prikazali stare kmečke običaje, v katerih so sodelovale žanjice, kosci, grabljice in predice, pa tudi, kako so v teh krajih nekoč kuhali žganje. Ob vsem tem so prepevali in igrali že skoraj pozabljene kmečke pesmi, ki jih v teh krajih še vedno radi prepevajo.

F. Jurač

DRVAR - AVALA - VALJEVO



Čez 30 let uspešnega delovanja Radio Kluba »Miloš Zidanšek« Vuzenica–Muta.

V Radio klubu Muta–Vuzenica preko 18 rednih članov društva nenehno deluje v kraju, s svojim delom so aktivno prisotni tudi pri raznih akcijah; zadnja takšnih je bila pomoč pri poplavah 1. novembra 1990.

»Tistega davnega leta 1958 čas pravzaprav ni bil naklonjen radioamaterjem. Tudi tehnika je bila skromna, pa vendar nas je bilo nekaj telegrafistov z izrednim poslušom, z izkušnjami iz vojske, ki smo na oddajnikih že kar uspešno delali. Odločili smo se, da bomo ustanovili svoj klub, ko je že bila možnost nakupa opreme in dobrih radijskih postaj,« se spominja Albin Vogrin, dolgoletni radioamater, tajnik društva Radioamaterjev Muta–Vuzenica in član ZRS.

»Pred šestimi leti smo samo v Vuzenici kupili sedem novih postaj, naš klub ima svoj znak: Y Užice 3–Avala, Valjevo, vsak amater pa še svojega, s katerim se pojavlja na frekvencah.

Zadnje čase opažamo – najbrž zaradi drage tehnične opreme, da je

med našimi vrstami premalo mladih radioamaterjev, zato smo na zadnjem zboru sklenili, da bomo poskrbeli zanje. Na šolah bomo pričeli s seminarji in pričakujemo dober odziv, saj jih na koncu ostane iz vztraja le 20 %. Znanje mora biti, dobri mački pa postanejo šele z veliko urami na frekvencah. Za to je potrebno veliko vztrajnosti, saj moraš včasih preživeti kar cele noči, ko so na frekvencah najboljše pogoji.

Zelja vsakega dobrega radioamaterja je obvladati ves svet, do tega pa lahko prideš šele po 10. letih poigravanja na frekvencah. Povsem nekaj drugega je dejstvo, da moraš za vsako izpostavljeno zvezo s svetom imeti dokaz, to so kartice, ki jih imenujemo QSL; šele s potrjeno zvezo na kartici dokažeš, da je bila zveza res izpostavljena. Toda žal jih vedno ne dobimo, pa tudi sami smo včasih površni. Jaz imam obdelan ves svet, vse kontinente.« z zanosom pripoveduje Albin Vogrin, radioamaterski maček. Da je iskanje prijateljev po vsem svetu zanimivo, ne dvomimo. In če se včasih še tako enostavno sliši, mora dober radioamater obvladati vsaj en tuj jezik, angleščino, nemščino ali španščino, kajti tudi kratice jezika telegrafije so v angleščini in so enake za ves svet.

»Mi na frekvencah ne poznamo ne politike, ne vere, imamo prijatelje po vsem svetu, za katere rečemo, da so nevidni stari znanci. Teh je na tisoče in radioamaterjem ni nikoli dovolj časa. Doma imam kar nekaj kovčkov potrjenih QSL kartic, s katerimi je moje 30. letno delovanje na frekvencah kratkega vala.

Vsako leto se dokazujemo na tekmovanju »Pohorje memorial«, kjer redno sodelujemo s petimi postajami. Med nami imamo prvaka v radiogoneometriji, kar imenujemo tudi simbolično »Lov na lisico«. Ponašamo pa se še z velikim priznanjem v zveznem merilu, kjer imamo drugo mesto.«

Kaj pa akcije, ste bili kdaj aktivni?

»Ja, radioamaterji smo velikokrat sodelovali pri akcijah, tako v kraju kot tudi širše. Nekoč smo pomagali v šestih urah dobiti zdravilo za bolnega dečka v Skopju. Umrl bi, če mu ne bi na frekvencah priskočili na pomoč, zdravilo je dobil iz Dunaja in rešili smo ga. Solidarnost je med nami na frekvencah po vsem svetu fantastično prisotna.

Zadovoljni smo, da nam doslej še ni bilo treba sodelovati v kakšni vojni, tam pa bi bile tehnične možnosti izredne. Za informacije iz prve roke smo poskrbeli tudi ob poplavah novembra.«

Albin Vogrin kar ne more mimo svojih prijateljev, dobrih radioamaterjev na Koroškem, kjer je še zlasti omenil Zdravka »Čarli–viski«, najstarejšega živečega radioamaterja na Koroškem in Ivana Miheva iz Turiške vasi.

Tudi podjetja na Koroškem so znala prisluhniti potrebam radioamaterjem. V Vuzenici imajo krasne možnosti za delo v svojih klubskih prostorih v gasilskem domu, so pa na Muti izgubili prostore, ne po svoji krivdi. No in če ste ob branju predvsem mladi že pričeli razmišljati o tej vrsti udejstvovanja, potem najbrž ne bo težko potrkati na vrata vrlih muških in vuzeniških radioamaterjev. Veseli vas bodo, pa tudi dediščina ni ravno majhna.

I. Fasvald

ZA LETOS
UTIHNILI

Kar lepo vrsto let je bilo strelsko društvo »Kovinar« na Muti eno bolj aktivnih v naši pokrajini.

Saj ni minilo niti leto, da ne bi organizirali društveno tekmovanje, tekmovanje za občinsko zlato puščico in še vrsto drugih strelskih, tudi regijskih srečanj in tekmovanj.

Tistih »sindikálnih« paskorajda ne štejemo, pa jih je bilo tudi veliko.

V vodstvu in gonilni sili društva pa sta kar dva Francija, prvi se piše Golob, drugi pa Proje.

Na pričujoči sliki, ki je iz lanskega delovnega leta, sta v prvem planu pri kontroli rezultatov regijskega strelskega tekmovanja.

Za letos, vsaj za ta čas, bodo utihnili – saj streljanja imamo ta čas čez glavo.

–kv





Takšen naslov bi lahko mirno zapisali glede na ugledno udeležbo več kakor sto starih vozil in voznikov na tretjem srečanju oldtimerjev v Radljah.

Samo peščica zagnancev radeljskega kluba, ki je še vedno v ustanavljanju, res ne zmore vsega, in tako se zgodi, da takšne prireditve, na kateri so vozila iz oldtimer klubov iz Štajerske, Koroške in celo iz Češke, in kljub našim vojnim razmeram celo iz drugih republik, ne znamo pošteno izkoristiti, niti predstaviti!

Lahko bi zapisali tudi »Izglubljena priložnost!«

Ce pogledamo podobne prireditve, pred letom v Mariboru ali v Ljubljani, ta udeležba presega vsa pričakovanja. Tovrstna srečanja postajajo nekako sestavni del ljudi, ljubiteljev starih vozil in tistih, ki jih zanima primerjava nekdanje in današnje tehnike na kolesih. Vsekakor je bil to enkratni dogodek, v katerega bi se mirno lahko in bi se moral vključiti znatno širši krog ljudi. Svoj delež je poleg kluba opravila tudi skupina sponzorjev, ki je prireditev sploh finančno omogočila, med njimi pa je vsekakor največ postoril Franjo Maček in njegov, resda bolj na hitro zbran delovni team.

Za ljubitelje motorizacije pa je bila tu prava paša za oči. Najštevilnejša so bila stara motorna kolesa, pa čeprav tudi štirikolesnikov ni manjkalo. Najstarejše motorno kolo je nosilo letnik 1929 in najstarejši avtomobil je nosil letnico 1935. No, na krožni vožnji skozi Radlje, Vuhred in Vuzenico so bili povsod prisrčno sprejeti. V Vuzenici pa so udeležencem pripravili tudi nekaj zabavnih iger. Pomerili so se tudi v spretnostih, ki jih pač naj obvladajo vozniki in za vse zmagovalce so bili pripravljeni zares lepi spominski pokali.

Pa nasvidenje do prihodnjega leta v lepih Radljah, so si rekli!

K. Valtl

RADLJE OPEN



RALLY VELENJE 1991

Po enoletnem premoru so se člani AMTK Velenje ob pomoči pokroviteljev Marlboro in Renault ponovno lotili organizacije avtomobilskega rallya. Sprva je bila predvidena tudi mednarodna udeležba, a so se organizatorji zaradi situacije v Jugoslaviji zadnji hip zahvalili tujim voznikom za pripravljenost nastopiti tudi na naših tleh. Tako bomo v soboto, 5. oktobra, lahko občudovali vožnjo najboljših voznikov rallya predvsem iz Slovenije, čeprav šteje rally za prvenstvo Jugoslavije. S tem seveda prireditev na privlačnosti ne bo izgubila, saj so na mnogih tekmovanjih v domovini in tujini slovenski dirkači dokazali, da se lahko enakovredno kosajo s tujci. Pripravljeno je 52 posadk, od katerih pričakujemo zagrizen boj za vsako sekundo. Najostrejši boj bo gotovo med največjima letošnjima favoritoma za naslov prvaka, Branetom Kuzmičem, z renaultom clio 16 V in Silvanom

Lulikom, s fordom sierra cosworth 4x4. Seveda ne gre spregledati tudi Slavka Komela, Romana Jernejca, Aleša Črnivca in še katerega, ki lahko še pošteno zmeša račune glavnim favoritom. Za poznavalce ne bo odveč podatek, da bodo na štartu vse znamenite avtomobile, razen toyote, ki danes kaj pomenijo v rallyu. Tako bomo lahko primerjali renaultov clio, »petko« in 11 turbo s fordom sierra cosworth 4x4, lancio delto integrale, mazdo 323 turbo, peugeot 205 in 309, kadete in golfe. Najbolj priljubljene so dandanes suzuki swifti, medtem ko se yugo počasi poslavlja od tega športa.

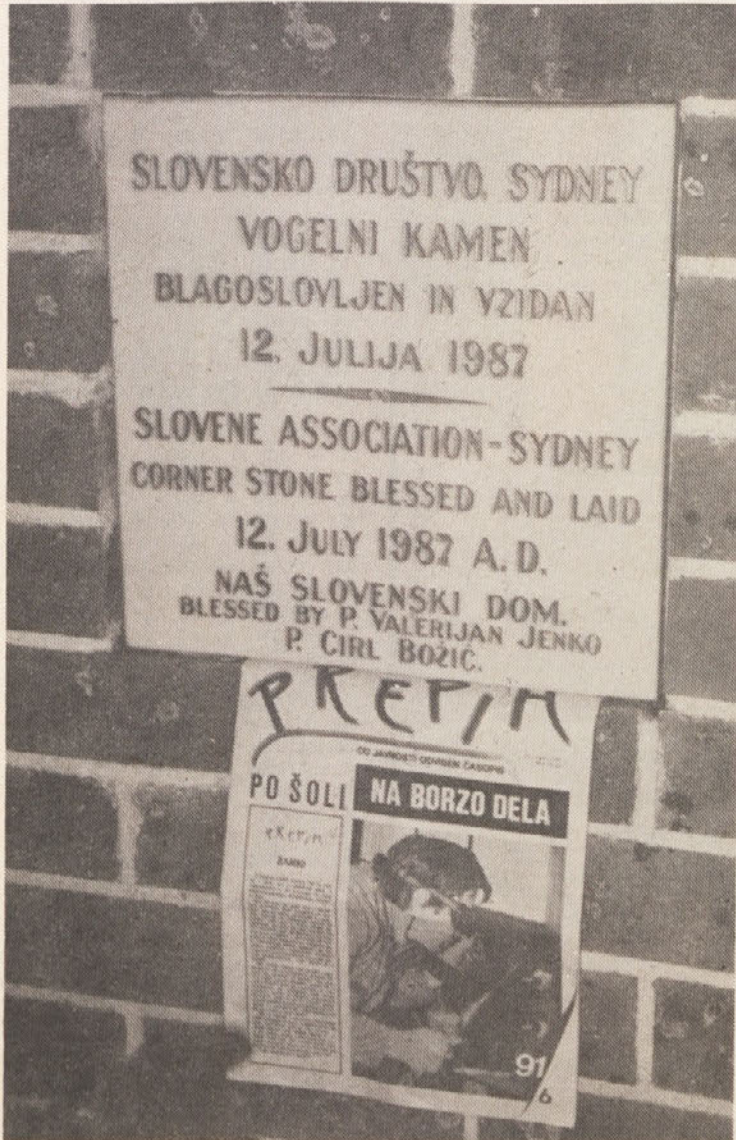
Start rallya bo v soboto, 5. oktobra, ob 7. uri zjutraj izpred hotela Vesna v Topolšici. V prvem delu bo potrebno po trikrat prevoziti hitrostne preizkušnje na makadamskih cestah Velenja-Razbor-Podgorje pri Slovenj Gradcu, Smiklavž-Završe-Dolič in Huda luknja-Cirkovce-Konovo. Popoldanski del bo od 14.30 ure dalje potekal po asfaltnih cestah Šentflorjan-Škorno-Gorenje, Šmartno ob Paki-Hudi potok-Veliki vrh in znana hitrostna preizkušnja Vinska gora-Lipje-Bevče. Tudi popoldanske preizkušnje se vozijo po trikrat. Malo po pol sedmi uri zvečer pričakujemo prve tekmovalce na cilju v Topolšici.

Vsi, ki bi želeli čisto od blizu videti vsa vozila in tekmovalce, bodo to lahko storili na parkirišču pred Rdečo dvorano v Velenju, kjer bodo morale vse posadke skozi prehodno kontrolo okoli 11.20 ure. Ceste, na katerih bodo hitrostne preizkušnje, bodo v času tekmovanja zaprte za ves promet, na dopoldanskem delu od 6. ure do 12. ure, na popoldanskem delu pa od 13.30 ure do 19. ure.

Vse obiskovalce opozarjamo, da je rally nevaren šport, zato si je treba za ogled izbirati primeren prostor, najbolje na vzpetini nad cesto. Nikar ne stojte na zunanji steni ovinka! Tam je najbolj nevarno. Gotovo si vsi želimo videti lepo, razburljivo, predvsem pa varno športno prireditev.



PREPIH V



SYDNEYU



Foto: Franci Mikel in Marjan Krivograd

Iščemo največjo rodbino

Prepih pričanja z akcijo IŠČEMO NAJŠTEVILČNEJŠO KOROŠKO RODBINO. Svojtčas so bile na Koroških kmetijah zelo številčne družine, doma je običajno ostal le eden, sorodniki pa so se razkropili širom po Sloveniji in tudi na tuje. Mnoge rodbine imajo vsakoletna srečanja, nekatere se srečajo redkeje, večina pa je takih, ki se niti med sabo ne poznajo. Temeljni pogoj za Prepihovo akcijo pa je, da se rodbina zbere na skupnem srečanju, in tja bo prišel tudi vaš teden z beležko in fotografsko kamero. Torej: nikakor ne bomo upoštevali tistih rodovnikov, ki bi po števil-

čnosti članov lahko posegli na najvišje stopnice, vendar pa so med sabo tako sprti, da se nikoli in nikdar ne bi mogli vsteti skupaj in družno poveseliti. Lojze Petrlje bi temu dejal: Lov je odprt.

Kordežovi oziroma Dobrovnikovi

Na prvi poletni dan se je na Ivarčkem jezeru zbrala velika družina Dobrovnik-Kordež. Kordežov rod sicer izvira iz Tople pod Peco, del tega rodu pa se je nato selil na Rehta nad Mežico in od tam na

Dobrovnikovo domačijo na Prevaljah. Bilo je leto 1830.

Rodbina, ki se je zbrala na Ivarčkem jezeru, pa so potomci Petra Kordeža, ki je posest prevzel leta 1892, poročen je bil z Nežiko Plešivčnik, doma z Leš. Peter in Nežika sta imela 12 otrok, rodili so se skorajda vsako leto, šest fantov in šest deklet. No, in iz tega rodu je s sinovi, hčerami, vnuki in pravniki skupaj 29 članov, na Ivarčkem pa se jih je zbralo več kot 200. Prišli so iz vse Slovenije in tudi iz tujine, med njimi tudi precej znanih imen gospodarstva, estrade (Mojca Blažej) in drugi.

Rodovnik Dobrovnikove družine:

KORDEŽ SIMEN - se je 1830 leta preselil iz Mežice na Dobrovnikovo domačijo.

Imel je dva sina : 1. SIMNA

2. MIHA, ki je leta 1848 prevzel posestvo in se poročil z MARIJO, roj. ŠTEFAN

Imela sta sedem otrok.

Na kmetiji je ostal NAŠ DEDI : PETER KORDEŽ in se poročil z NEŽKO, roj. PLESIVČNIK

roj. 29.6.1867

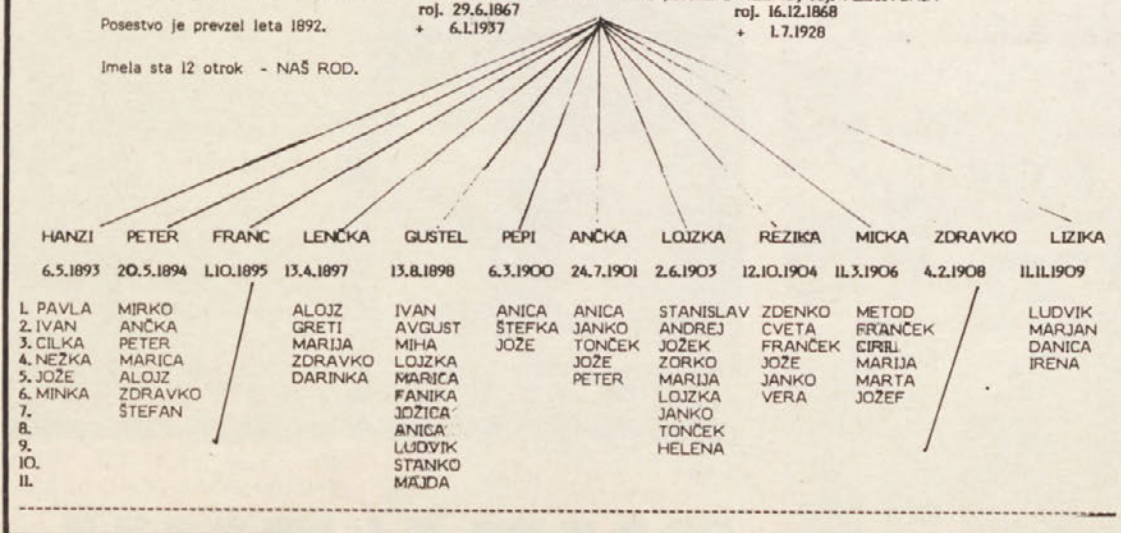
Posestvo je prevzel leta 1892.

+ 6.1.1937

roj. 16.12.1868

+ 1.7.1928

Imela sta 12 otrok - NAŠ ROD.



Akcija za Katarinco uspeva

V prejšnji številki našega časopisa smo poročali o humani akciji zbiranja finančne pomoči za malo Katarino Godec, ki življenjsko potrebuje zapleteno operacijo. Tedaj smo objavili tudi žiro račun, kjer se zbira denar.

Na Centru za socialno delo Ravne na Koroškem - kjer akcijo vodijo - so zdaj povedali, da tolikšnega odziva pravzaprav niso pričakovali. Prvi so se vključili vrtci Mežiške doline, največ pa so doslej prispevali sodelavci očeta male Katarine iz Železarne Ravne. Tako se je doslej zbralo (podatek je iz konca minulega tedna) okoli 88.000,00 dinarjev, ki so jih s pomočjo banke že »pretopili« v devize, torej nemške marke.

»Kljub vsemu pa seveda denarja še zdaleč ni dovolj in bomo z zbiranjem ali z akcijo še nadaljevali. Upam, da bo odziv ljudi širokih src še naprej tako dober kot doslej,« pravi Irena Pudar, delavka Centra za socialno delo Ravne na Koroškem.

Za kratko osvežitev spomina ali seznanitev ponavljamo nekaj značilnih podatkov o bolezni male Katarine s Prevalj. Rodila se je oktobra 1990. leta in kmalu po rojstvu se je njena koža vse bolj rumeno obarvala. Po prvi operaciji na Kliničnem centru v Ljubljani, januarja letos, so ugotovili premalo razvita žolčna izvodila. Rumenica je bila posledica okvare jeter. Brez

transplantacije le-teh ostaja življenja le še za kakšno leto. Takšna operacija pri nas ni mogoča, opravljajo pa jo v kliniki v Hannoveru. Tam so pristali, da Katarino operirajo. Uprava za zdravstvo Republike Slovenije je že plačala stroške prvih pregledov, pripravljena je kriti tudi stroške operacije in hospitalizacije. Ne povrne pa stroškov za spremljevalca - mater. Vrhu vsega je treba za tak poseg imeti na voljo najemni polet z avionom iz Celovca, saj je na operacijo treba priti v šestih urah po prejemu obvestila. To pa je seveda odvisno od tega, kdaj je ustrezen organ za presaditev na voljo. Prevoz (polet) pa velja dobrih 15.000 mark. In vsaj to je denar, ki ga je treba zbrati.

Kot že rečeno: odziv je bil velik, a pomoč v tej humani akciji je še potrebna. Zato še enkrat številka žiro računa: 51830-743-29941, s pripisom: Za Katarino.

Svoje znanje, pridnost in iznajdljivost je združilo okoli 230 učencev 4., 5., 6., 7. in 8. razredov osnovnih šol občine Ravne na Koroškem in nastala je obsežna raziskovalna naloga, poimenovana **Stare koroške jedi in pijače**. K tej imenitni nalogi so botrovali tudi mentorice: **Marija Knez** iz OS Miloša Ledineka Črna, **Kristina Enci**, OS Franc Pasterk Lenart, **Jelka Krajnc**, OS Franja Goloba Prevalje, **Mira Trafala**, OS Prežihov Voranc Ravne ter **Majda Nabernik** in **Marija Prednik** iz OS Koroški jeklarji Ravne.

OD RPIČE-VE ŽUPE...

Otroci so s pomočjo mentoric zbrali jedi, ki jih sicer težko najdemo v kakšni kuharski knjigi, so pa (predvsem v preteklosti) sestavni del jedilnika na Koroškem. Mnoge od njih so že pozabljene, zato so tudi dobrodošli recepti, ki so jih mladi raziskovalci zapisali. Skupno so zapisali kar 78 raznih receptov, od juh, glavnih juh, prikuh, močnatih jedi in sladic, solat in pijač.

Sami pa dodajajo, da je ta naloga lahko le začetek v obsežnejše raziskovanje koroških jedi, pijač in prehrabnih navad. Ponuja se namreč še nekaj tem, kot so jedi ob različnih praznikih, običajih, čaji in zelišča, vrstni red svečanega jedilnika, zbiranje kulinaricnih predorov, modrovanj in zbadljivk. Da se bodo sline bolj cedile, pa bralcem prepriha ponujamo nekaj receptov in te naloge:

Slivova juha (čvešplnova župa)

Sestavine: 1 kg sliv, 1 dl mleka, 3 žlice moke, 2 l vode.

Potek dela: v loncu zavremo vodo; slive izkoščičimo; do mehkega jih skuhamo; v lončku posebej dobro zmešamo mleko in moko; juho zgostimo; počasi vlivamo zmes moke in mleka in neprestano mešamo; juho po želji sladkamo.

Opomba: slivova juha je bila za večerjo, jedli pa so jo skupaj z rženim kruhom.

Oženjeni žganci

Sestavine: 1,5 litra vode, 1/2 kg krompirja, 1/2 kg koruznega zdroba, sol

Potek dela: olupljen krompir napol skuhamo v vrelem kropu; dodamo koruzni zdrob; vse skupaj naj vre pol ure, da se zgosti; solimo po okusu; lahko zabelimo; z vilicami jih nadrobimo v skledo.

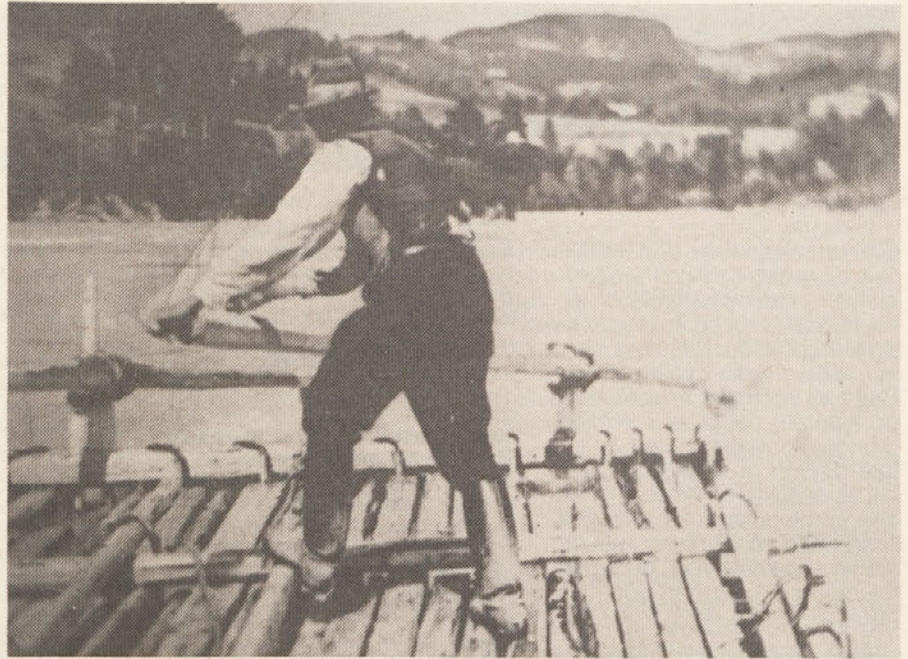
Opomba: Serviramo jih takoj, ko so kuhani. Lahko jih ponudimo tudi k mesu.

T.I.

BILO JE PRED DAVNIMI LETI

Še vse do druge svetovne vojne, nekako v tem letnem času, ko so zapeli visoki potoki, bolj butala in gremela Drava, je pognalo na pot naše nekdanje flosarje. Je bil res samo kruh, delo, preživetje. Ali je bilo v prednikih tudi nekaj več pustolovskega?

Najprej so se odpravili na prvo »furo« sami kormonaši. Treba je bilo pregledati Dravo, nove nanose, premaknjene skale, videti v motnih vodah druge pasti, ukiniti naravo, da bi bile druge vožnje srečne.



Kormoniš je bil ta glavni – kot kapitan na barki.



Flos je naložen, zakurjen celo ogenj, še steklenica pijače, pa gremo.

**Narasli potoki
in šum Drave
je pognal flosarjem
kri po žilah.
Vabile daljave
in denar.**

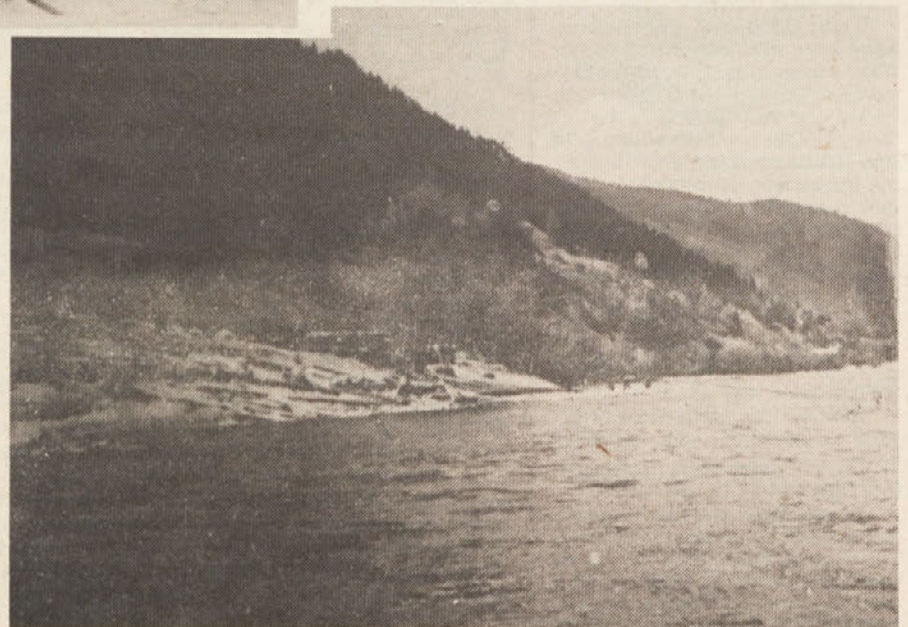
Kar neverjetno se čuje, podatek najdemo v starih kronikah, da je po naši Dravi popeljalo letno tudi do 12.000 splavov, da so iz Vuzenice plule šajke.

Se mi smo poslušali srhljive bajke starih flosarjev. O daljnih svetovih – vse do Beograda. Poslušali o nasedlih, razbitih in izgubljenih flosih. Poslušali o ženskah in nevarnostih ob vračanju, seveda z denarjem.

Pravega flosarja je Drava vabila, ščitil njegov patron Sv. Miklavž. Vsaj starejše je skrbela družina.

K. Valtl

Lent pristanišče pri Dravogradu



RAZDRUŽEVANJE KULTURE V SLOVENJ GRADCU SMRT KULTURNEGA MASTODONTA Za večjo kakovost posameznih enot Zavoda za kulturo

Kulturno življenje v Slovenj Gradcu razgibavajo te dni nekateri dogodki, ki bodo verjetno bistveno vplivali na nadaljni razvoj te naše družbene sfere. Gre zlasti za predlog izvršnega sveta – o katerem bo kmalu razpravljala tudi občinska skupščina –, po katerem naj bi že v oktobru prenehal obstajati Zavod za kulturo. Prepih je poskušal odkriti, kaj se pravzaprav skriva za takšnim predlogom, ki za to občino – še zlasti pa za njeno kulturno srenjo – pomeni velik, donedavna morebiti celo nemogoč korak.



Ekskurzija v zgodovino

Nastanek slovenjgraškega Zavoda za kulturo sega v tisto obdobje našega časa, ko so – kot nekakšna modna novost – takšne in podobne ustanove rasle kot gobe po dežju.

»Pravzaprav je bil nastanek našega zavoda nekoliko bolj specifičen v primerjavi z drugimi v Sloveniji,« pojasnjuje Karel Pečko, zdaj vršilec dolžnosti Zavoda za kulturo Slovenj Gradec. »Dobesedno pod eno streho so obstajale tri kulturne ustanove: umetnostni paviljon, osrednja občinska knjižnica in tedanji muzej NOB. Nekako samo po sebi umevno je bilo, da smo razmišljali o združitvi nekaterih – zlasti strokovnih – služb, ki so ločene povzročale precej več stroškov. Kasneje je muzej izstopil, pridružili pa smo kulturni dom.«

Slišati je, da zavod nikoli ni živel v svoji pravi obliki, da je bilo vse bolj prisilno in da je zato tudi prav, da se ga razformira?

»To ne ustreza povsem resnici. Že, ko smo naš zavod ustanovili – tedaj smo računali, da se nam bo pridružil še kdo –, smo se dogovorili, da bodo enote ohranile večjo samostojnost in za

svoje področje samostojno oblikovale programe. Zato je na zunaj morebiti izgledalo, kot da ni prave povezave. Vendar smo skupaj, po moje, dobro delovali.«

Finančna samostojnost

»Mislim, da je vendarle šlo bolj za umetno tvorbo, ki je pač nastala v času Zakona o združenem delu. Tedaj se je tako delalo in tako je moralo tudi biti. Prav zato zavod le nikoli ni povsem zaživel,« je povedal Mirko Grešovnik, načelnik oddelka za družbene dejavnosti pri Skupščini občine Slovenj Gradec. »Predlog o prenehanju Zavoda za kulturo zatorej ne preseneča. Še zlasti, če vemo, kako so zdaj urejene finančne zadeve posameznih enot. Umetnostna galerija financira republika. Prav tako je mnenje Univerzitetne knjižnice Ljubljana, da naj bodo občinske knjižnice bolj samostojne, da se bodo lažje razvijale.«

»Res je, da različna področja – tudi v kulturi – sčasoma ne gre do dobro skupaj in so težko obvladljiva. Vsak se ubada s svojimi vprašanji. V našem primeru pa gre vrhu vsega še za to, da je na primer galerija svetovno usmerjena, drugi dve enoti pa bolj občinsko. Vloga galerije je tako povsem specifična,« dopolnjuje Karel Pečko. »Prav zato sem za razdružitve, saj so časi velikih kombinatov različnih dejavnosti že mimo.«

Poslej: vsak na svojem

In kako naj bi ustanove živele v prihodnje?

»Naš predlog skupščini bo, da

ustanovimo dva nova zavoda. Skupščina naj bi sprejela odlok o ustanovitvi Galerije likovnih umetnosti, kot javnega zavoda za opravljanje kulturno umetniške dejavnosti in posredovanje kulturnih vrednot, in odlok o ustanovitvi Knjižnice Ksaverja Meška, kot javnega zavoda za opravljanje splošne knjižničarske dejavnosti za potrebe občine Slovenj Gradec,« je obrazložil Mirko Grešovnik.



Če so v zvezi s tema dvema ustanovama zadeve jasne, pa je bolj zapleteno pri Kulturnem domu. Zakaj v tako kulturnem mes-

tu, za kakršnega se ima Slovenj Gradec, ta ustanova nikoli ni mogla prav zaživeti, je vprašanje, na katerega zdaj ne bi iskali odgovorov. Dejstvo je, da ima dom izgubo, ki zdaj znaša že okoli 100.000 dinarjev. S kinom ni zaslужka, drugih prireditev ni veliko in iz težav se ne morejo izkupati, čeprav imajo v domu kar nakej »podnajemnikov«. Po predlogu izvršnega sveta naj bi ta kulturni hram vsaj do konca tega leta v svojo oskrbo vzela Kulturna skupnost Slovenj Gradec. Kako bo potem, je vprašanje.

In kaj pravijo na to pri Kulturni skupnosti?

»S problematiko kulturnega doma smo seveda dobro seznanjeni in smo o njej govorili podrobneje že spomladi, ko smo prvič slišali za ukinitve Zavoda za kulturo« odgovarja Marjana Štalekar, tajnica ZKO. »Naš izvršni odbor je načeloma že pristal, da začasno prevzamemo dom. Za njegovo uspešnejše delo bomo predlagali tudi oživitve dejavnosti. To so lahko lutkovni abonma, gledališki abonma ali posamezne predstave za odrasle ter mladinski abonma in še kaj. Seveda pa bomo potrebovali sofinanciranje občinske skupščine, ki naj pokrije obstoječo izgubo in v bodoče plača materialne stroške. Začasno je treba zmanjšati tudi število zaposlenih, kar se je delno že zgodilo. O usodi doma v prihodnjem letu pa bi se morali še pogovarjati. Lahko ga tudi prevzamemo, vendar mora občina močno pomagati s sofinanciranjem materialnih in drugih stroškov. Naše temeljno stališče je, da zaradi prevzema doma – začasnega ali trajnega – ne sme trpeti naša redna dejavnost. Sicer pa je kulturni dom nekoč že bil naš,« je sklenila Marjana Štalekar.

Besedilo in slike
Tomislav Ivčić

Nova razstava v Slovenj Gradcu UMETNOSTNE NEVIDNE STRANI

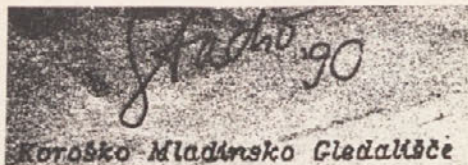
V prostorih Galerije Slovenj Gradec je te dni na ogled bržkone zanimiva razstava, ki jo je ta kulturna ustanova pripravila skupaj z Narodno galerijo iz Ljubljane. Že njen naslov sam – Nevidne strani vidne umetnosti – pove, da se bodo obiskovalci tokrat podali v svet didaktične razstave, ki pa seveda sočasno – zaradi razstavljenih del nekaterih znanih umetnikov – nudi tudi dovolj intimno kulturnega užitka.

Razstava zajema slikarske in kiparske tehnike iz minulih stoletij, največ prikazanega gradiva pa je iz 18. in 19. stoletja. Popostruje jo sodobna videotehnika, postavljen je slikarski atelje, k delu pa bodo povabili še kakšnega slikarja. Spoznati je na primer moč pridobivanja barv iz kamnov, pa uporabo barjanske zemlje in še veliko tega. Zaradi del znanih avtorjev, ne le iz zakladnice Narodne galerije, marveč tudi iz zasebnih zbirk, razstava ni zanimiva zgolj za likovne pedagoge in učence, temveč tudi za vse druge ljubitelje umetnosti. Ob razstavi so izdali še skrbno urejen katalog.

T.I.

NEVIDNE STRANI VIDNE UMETNOSTI





Koroško Mladinsko Gledališče



Vaje v slogu (komedija)

Avdicija – uspela

Ne, ni uspela. Bila je dvojni šok. Nihče namreč ni pričakoval, da bo v uri in pol doživel takšen preobrat. Nihče, ker pač glede na dokaj neznano igralsko zasedbo, (neznano nam – op. p.), ni pričakoval tako visoke kvalitete predstave, ki sta jo skupaj z občinstvom zgradila Tina Gorenjak in Miha Alujevič.

Šok, v katerem so gledalci v temi sede čakali vsaj deset minut, poslušajoč reklame in manifest Studia '90, ki je marsikoga, nevajenega na tovrsten način predstavljanja, rahlo vznejevoljil in spravil v nestrpnost, ki se je stopnjevala vse tja do prihoda obeh igralcev, ki sta se brezbrizno vtedla med publiko.

Odkrito rečeno, pričakovati je bilo, da bo kdo zapustil dvorano šokiran in zgrožen, vendar se to ni zgodilo.

Zgodilo se je nekaj drugega. Prvotni učinek je povzročil, da je bila lahkotna predstava zatem novo, temvečje presenečenje za občinstvo, ki je še trenutek prej otopelo obsedelo na svojih sedežih in hlastalo za zrakom.

Vendar pa presenečenj s tem ni bilo konec. Začelo se je igralsko stopnjevanje, ki zasluži visoko oceno, v njem pa je svoj prostor našlo tudi maloštevilno občinstvo, ki je ravno zaradi prestanega šoka tem lažje zadihalo, ker se je pokazalo tudi v navdušenem sodelovanju in ovacijah na odprti sceni, ter tako pokazalo in dokazalo, da zna dihati s predstavo, pri čemer sta tudi oba igralca dobila vzpodbudo za briljantno nadaljevanje, v katerem časa za oddih, resnici na ljubo, ni bilo ne zanju, ne za občinstvo.

Šlo je torej za zahtevno pred-

stavo, saj komedija Raymonda Queneauja v režiji direktorja celjskega gledališča Boruta Alujeviča ni bila »navadna« komedija in je bila kot taka presenečenje za vse tiste, ki so pričakovali nekaj drugega.

Prepletanje karakterjev, 23 različnih načinov igranja ene in iste vloge zna biti dolgočasna stvar. Zna biti pa tudi, in to sta igralca tudi dokazala, zelo zabavna zadeva.

Igra torej, polna preobratov in dilem, igranja, ki ga v življenju tolikokrat, vede ali nevede, hote ali nehote, skoraj vsakodnevno igramo. In igra, polna optimizma in upanja, katerega ne zlomi niti za ključek predstave, ki se konča z besedami: »Ah, saj je vseeno!«

Avdicija torej ni uspela, kot ne uspe v življenju ogromno stvari, po katerih tako hrepenimo in si želimo, da bi se uresničile. Pa vendar... Igralca sta odšla iz dvorane, toda neporežena, kot ni bilo poraženo občinstvo, ki je pospremlilo oba junaka iz dvorane in se jima znalo oddolžiti za res prijeten večer.

Pa vendar je avdicija uspela. Morala je uspeti. Igralca sta dosegla svoj cilj. Zavedla sta se svojih sposobnosti, in tega so se zavedli tudi gledalci, ki so kot nekdo tretji imeli možnost sodelovati pri avdiciji. Ta sama po sebi ni bila več pomembna. In zato je uspela. Ker ni bila več imperativ, ker je bilo že vseeno. Podobno je v življenju.

Avdicija je uspela tudi zato, ker je Koroška spoznala novi, mladi in nadarjeni imeni, o katerih bomo v prihodnje zanesljivo še slišali, ter nenazadnje zato, ker je tudi občinstvo, skupaj z organizatorjem – »STUDIOM '90 – Ko-

NA AVDICIJI STE ZMAGALI

ZAPISANO NEPOSREDNO, v četrtek, 19.9.1991, 45 minut po predstavi, takoj po poljubljanju otrok za lahko noč, s sendvičem, v delovni sobi:

Mežiški dolini se lahko smeji! Rodil se je Studio '90 – Koroško mladinsko gledališče!

Nocoj se je prvič predstavilo v ravenski kinodvorani; ne še s svojim delom – to nastaja – pač pa s prvimi povabljenimi na Koroško: s Celjanoma Tino Gorenjak in Miho Alujevičem, ki sta nastopila v komeciji Raymonda Queneauja VAJE V SLOGU (režija Borut Alujevič). Odličen izbor, ni kaj, Marjan Lupša, Matic Strahovnik, Rok Vevar, Katja Božič in drugi, ki ste v Studiu: za vse, ki smo predstavo gledali, lahko rečem, da ste na avdiciji zmagali vi. Čestitke! Ste dober obet!

P.S. Pohitite z napovedano tiskovno konferenco, da bom lahko o vas napisala kaj več; za začetek, potem vem, da boste sami dovolj zgovorni s svojim delom.

H. Merkač

roškim Mladinskim Gledališčem«, kateremu je bil to tudi prvi tak projekt, naredilo avdicijo. Tako po odzivu, kot tudi po vživetju v predstavo.

»Bili ste idealna publika«, sta pozneje v garderobi soglašala naša gosta.

Tako smo vsi prisotni, na tak ali drugačen način, vzpostavili komunikacijo, ki jo tembolj simbolizirajo prav besede iz manifesta »STUDIA '90 – KMG«:

»Za visok nivo komunikacije je potrebna vzgoja obojih. Nas in publike.

Brez tega smo eni in drugi SAMI

SEBI NAMEN«.

In zaradi tega smo prav vsi tudi naredili avdicijo – ker smo podrli pregrado, ki lovi ene in druge. Oder in življenje – oboje je namreč igra.

Zato smo tudi naredili avdicijo – za življenje.

Po odzivu sodeč, si takšnih predstav le še želimo.

»Sanje smešnega človeka«, predstava, napovedana za oktober, z Andrejem Kurentom in v sodelovanju z Ljubljansko Dramo, je gotovo ena izmed njih.

Matej Strahovnik

Abonmaji

Kljub finančnim težavam, v katerih se nahajata zvezi kulturnih organizacij na Ravnah in v Slovenj Gradcu, so se uspeli dogovoriti, da bodo tudi letos v obeh občinah pripravili lutkovne abonmaje. Za zdaj načrtujejo pet predstav, prva naj bi bila že prihodnji mesec.

Novost letošnjega abonmaja v Mežiški dolini je, da bodo predstave v vseh štirih večjih mestnih središčih: v Črni, Mežici, na Prevaljah in Ravnah. V soboto popoldne pa bo predstava še v kulturnem domu v Slovenj Gradcu.

Zal pa so v obeh občinah tudi letos »prekratki« za pripravo gledališkega abonmaja, saj bi – zaradi premajhnega števila sedežev v obeh osrednjih kulturnih domovih – bile predstave predrage. Vendar pa puške posvem le niso vrgli v koruzo: ob pomoči nekaterih sponzorjev (iskali jih bodo sproti) bodo pripravili nekatere predstave osrednjih slovenskih gledaliških hiš.

T.I.

KER ŽIVLJENJE POTREBUJE VARNOST

Zavarovalnica triglav

POSLOVNA ENOTA KOROŠKA

Slovenj Gradec,
Vorančev trg 2
Tel.: (0602) 41-842, 41-843

PREDSTAVNIŠTVI:

Ravne na Kor.: 23-759
Radlje ob Dravi: 73-025

NADVSE LASKAVA PRIZNANJA



Folklorna skupina iz Sel

Le malokje znajo tako temperamentno, tako sproščeno in celo že vsklajeno zaplesati, kakor fantje in dekleta iz Sel. Peter in Tatjana Šumnik tamkaj vzgajata kar dve skupini mladega folklornoplesnega rodu.

Nastopili so tudi na regijski reviji folklornih skupin v Radljah in bili deležni samih laskavih priznanj.

To je obetavna skupina o kateri, to bodimo prepričani, bomo še slišali in jih videli na nastopih.

Predsednik kulturnega društva v Selah Tone Lah pa jim celo obljublja vso pomoč pri nakupu noš, da bodo pravi predstavniki svojega kraja in Koroške, ko jih pot zanese še drugam.



K. Valtl

Tone Lah, predsednik kulturnega društva v Selah.



ŠOLSKE SKRBI SO TU

Tina in Tadej Tasič iz Mislinje sta brat in sestra. Tina letos obiskuje malo šolo, Tadej pa sedi že v petem razredu. Sama pravita, da je počitnic konec in da sedaj ni več časa za potepanje pri stari mami ali pa pri prijateljih. Sicer pa se nam je Tina pohvalila, da že zna pisati in brati, in ji zato mala šola ne bo delala težav. Če pa ji bo kje zaškrpalo, pa ji bo pomagal bratec Tadej.

F.J.



S KONJI NAD DRVA

Strmine Paškega Kozjaka so kljub urejenim gozdnokamionskim cestam tudi še danes nedostopne. Dostop do teh strmin je mogoč le še s konji in tudi naš posnetek je od tu. 23-letni Dragan Parlov in leto dni starejši Ilija Vrhovac, oba iz Novega Travnika v Bosni, sta se lotila spravljanja drv iz teh strmin kar s konji. Sama pravita, da je delo zelo naporno in nevarno, zaslužen denar pa je še kako dobrodošel za današnji čas preživljanja, posebno še, če imaš doma družino. Sicer pa sama tudi pravita, da je vsako delo lepo, če ga opravljaš z veseljem in ljubeznijo.

F. Jurač

»VZBUDI SE SLOVEN«

Nekak splošen vtis dandanes velja, da so le Rož-Podjuna-Zila venec Koroške. Ali še živi v zavesti Kanalska dolina z Višarji in višarskimi poleni, z bratoma Ehrlich, Martinom in Lambertom v spominu današnjega Korošca? Mežiška dolina je bila industrijsko bogastvo južne Koroške. Na Prevaljah so se kovale tirnice za železno cesto od Dunaja v Trst, Maribor, Franzensfest... Ali smo še v zavesti premnogih Korošcev? Le ob robu še omeni kdo tega ali onega iz Mežiške doline v vrstah slovenske literature na Koroškem. V svojem času pred plebiscitom so pa prav iz Dobrij, Kotelj, Prevalj obetali sveže literarno jedro slovenske literature na Koroškem.

Radimirov: *Vzbudi se Sloven!*

Tvoj dan 18 bliža! Če gromijo tojnovi, prasketajo puške, se budijo. Vzbudi se, Sloven! Če vstaja krov, na taja-vojna-, taja Trojega velikega dne.

Dolgo dovoli si spal, uki. Vjen v okove tujega robitva; omračen Ti je bil um, ko Te je obdajala se nel. A sedaj Ti vrlaja solnce svobode in prostosti, sedaj, ko vidiš, kako zvesto se bojijo's tu dvozglavega orja; in ust Ti je sedaj pogled, jasno vidiš razbitane svoje oči.

Vzbudi se Sloven! Ti - dragi list - novorojeni - Ti bi, ali nato - kelipenco, vzorami najprej upo - bodajnost na, tega naroda, njegov up, njegov - življenje! Tvoj namen je, da razbriše znanstveno obroč nam - dijakom. Zato se naj na vsi - knjižnici - živ'ud in živ' bralce lega lista, naj vsak stoji je kot dopisovalec! Motiviraj se jemljejo iz domovnega kraja, naj opirajoč otomšču ljudstvo, njegov up in - avro, naj nam pišejo otomski kraj, otomski osebe. Če kateri izmed dopisovalcev čuti v sebi spremeni presvetko žito, sedaj - salvo! Tvoja niti naj se niti - Vobca pa - pišite malo, a to dobro!

Torej na otelo, otomski tovariši; poposto in mnogobitnost se oglašite!

Končan z geslom naših prodavov:

»Vse za vero otom cesarja!«

Župančeva dva, Franc in Janko iz Dobrij, Prežihova dva, s Kotelj, Voranc in Lojz, s Prevalj Franc Sušnik, Ožbi Lodrant. Franc Sušnik, takrat dijak celovške kalsične gimnazije, je bil oblikovalec mlade literarne generacije v Mrajanišču. Izdajali so vsako drugo soboto glasilo *Vzbudi se Sloven*, z geslom »Z Bogom za narod«. Prva številka je izšla 9. oktobra 1915. To je bilo rokopisno glasilo, verjetno v enem izvodu, ki je pol ilegalno krožilo.

Značilno so za uvod prevzeli pesem *Mi vstajamo*. Tem pesmi je sledila uvodna beseda urednika Radimirova. Objavljamo faksimile uvodnika - samo odlomke.

Znani so vsaj naslednji sodelavci: Franc Sušnik, Ožbi Lodrant, Rudolf Plüml (kasneje prelat!) in Joško Tischler. Za druge sodelavce trenutno ne vemo. Iz literarnega, jezikovnega in političnega vidika je bilo zelo resno zastavljeno glasilo. Znano je, da jih je duhovno podpiral tedanji prefekt Marjanišča dr. Gregorij Rožman.

Tone Sušnik



COKLE

so dandanes narejene iz lesnega stopala, ki je malo izdolbeno in tako oblikovano, da lahko hodiš v njih. Čez ta leseni spodnji del je spredaj razpeto usnje, ki je podloženo s klobučevino. Peta je prosta. Pri nas, na Pohorju, na Kobanskem, na Strojni in drugod jih še dandanes nosijo. Tudi otroci prihajajo v njih pomladi, jeseni in pozimi v šolo in jih postavljajo v vrsto pred šolsko sobo, v katero smejo vstopiti le v volnenih nogavicah. Cokle izdelujejo doma. Navadno opravljajo to delo moški pozimi, ko izdelujejo in popravljajo tudi grablje, vile in drugo domače leseno orodje. A ne znajo vsi moški napraviti dobrih cokel. Izdelovanje je postalo že obrt, ki je združena s tesarstvom ali s kakim drugim poslom. Pri nas na Dobrijah je znal imenitne cokle delati rajni Leskovec. In dosti jeze je bilo, če je naredil pretežke, ker včasih les ni bil popolnoma suh. Izdelane cokle tudi prodajajo po sejmih.

Prvotne cokle so bile narejene popolnoma iz lesa.

Lesene cokle so nosili tudi v Beli Krajini, toda ko je bil župnik Ivan Sašelj prva leta v Adlešičih, le še stari ljudje. Tudi njegov nekdanji mežnar, ki je 82 let star

umrl leta 1918., je prihajal v njih ob delavnikih v cerkev, ki je prav odmevala po coklah, ko je hodil po njej. A te cokle v gornjem delu niso bile nič spletene, tudi niso imele ne usnja ne klobučevine, bile so iz samega lesa. Po tem poročilu so bile enake holandskim coklam, ki jih Holanci še dandanes nosijo. To bi bil menda najstarejši tip cokel pri nas.

Stopalo cokel izdelujejo iz trdega lesa. Na Pohorju izdelujejo cokle iz maklenovega in javorjevega lesa. Le to potrjuje tudi Vodovnikova pesem. Iz mladega macesnovega lesa pa delajo vitre za pletene cokle.

Pastirček na planini pa rezlja za igračo majhne cokle, ki so namenjene pastirici, iz lipovega lesa. Kočevske stare cokle so bile pritrjene na nogo z lipovim ličjem. Hrvti pravijo človeku, ki je nerodno obut: »Ali si coklar!« Besedi cokla in coklin pa pozna-jo v pomenu *calceus ligneus*.

Ze neki protokol iz let 1541-1545 iz Brucka omenja tovarnike, ki se imenujejo »zogkler«. Geramb misli, da so to mogoče slovenski tovarniki z vinom. V 18. stoletju pa se omenjajo v arhivalijah *holzärkel*, *zähl* in *zokhl* tudi za Šoštanj.

Od kod pa ime cokla? V 9. stoletju se je razširil tudi pri nas »soccus«, ki je bil v grškorskim starem veku lahka copata. Po njem (soccus) imajo preko italijanskih *zoccoli* tudi naše cokle ime.

Cokle opisuje v pesmi tudi Jurij Vodovnik iz Skomer, ki svojo rojstvo vas imenuje Cokelburg.

»Blagor teb' skomárska fara, tam je še navada stara; Tista vas je Cokelburg, taj nikdar ne pride Turk.

Tud' Francozov se ni bati, jel' bi cokle v nja metati, in če prišel tje bi Rus, gvišno ni coklarjem kues (kos).«

Coklarsko obrt je izvrševal že Vodovnikovo oče, ki

»so bili sodar in pa kolar, po vrhi še coklar.«

Prof. Kumprej B.

DESETMILIJONTI ZOB IZ DENTALA

Vlekovi delniški družbi Dental na Prevaljan so v svojo knjigo proizvodnje septembra zapisali zanimivo število: 10 000 000.

Predstavlja število umetnih zob, ki jih v sodelovanju z lichtensteinsko firmo Ivoclar izdelujejo od maja leta 1989, kar pomeni, da naredijo okoli 20 000 zob dnevno.






Izdelujejo zobe tipov Ivostar in Gnathostar v 20 barvnih otenkih, prirejenih barvni lestvici Chromascop. Na voljo je 15 oblik zgornjih in 6 oblik spodnjih sprednjih zob ter po 5 oblik zgornjih in spodnjih zadnjih zob.

Zobje so vrhunske kakovosti in so vse bolj iskani na trgu. Ivolek, družba, katere 60-odstotni solastnik je Ivoclar, jih prodaja doma ter na zahodna in vzhodna tržišča Evrope, na Zahodu največ v Švicco, na Vzhodu na Madžarsko, tržišče pa se s pomočjo matične družbe Lek širi še na druge države.

Kakor je povedal direktor Dentala Prevalje, dipl. inž. pharm. **Andrej Bertonec**, ki je tudi član poslovodnega odbora Ivoleka, je bilo vseh deset milijonov doslej prodanih zob neoporečnih, saj niso doživeli nobene reklamacije. Po njegovih besedah drugače tudi skoraj ne more biti, saj jih izdelujejo iz uvoženega materiala, v proizvodnji pa gre vsak zob kar skozi šestkratno kontrolo.

Kljub temu, da je v zadnjem času omejena prodaja na jugoslovanskem trgu, imajo v Ivoleku proizvodnjo umetnih zob do konca leta 1991 že prodano. To je podatek, ki ga prevajškemu Dentalu zavida marsikatero podjetje v Mežiški dolini. Mi samo pristavljamo: brez vestnega dela v proizvodnji in brez načrtno razvojne in marketinške dejavnosti takega rezultata tudi oni ne bi dosegli.

M.P.

		A	B	C
01		40,4	9,4	7,7
02		43,0	9,6	8,2
03		44,7	10,4	8,2
04		46,8	10,0	8,8
05		47,7	10,0	8,9

VETROVI JADRALNEGA PADALSTVA

Padalski klubi na Koroškem so nastali kot uresničitev mnogim, ki so to želeli, pa jim je bila to neke vrste tabu tema.

Jadrarno padalstvo je bilo nato tisto, ki je na enostaven in tudi nekako najcenejši način rešilo zadevo v korist željenim višin in letenja. Ljudje, ki so hodili po okolici

Ivarčkega jezera, so lahko pred leti, okoli tri leta je tega, videli mlade zagnance, ki so s padali leteli nad jezerom ali celo namerno padali vanjga. Ideja se je po Koroškem hitro razširila in kmalu so pričeli z delovanji jadrarnih padalskih klubov ne samo na Ravnah, ampak tudi v Slovenj Gradcu in v Radljah.

V Radljah delujejo člani padalskega kluba dve leti. Sami pravijo, da še vedno letajo, jadranje pa je vsem skupaj velika želja. Torej se imajo še vedno nekako za »letalce« in še ne za jadrance. Znanje, doseženi rezultati in oprema pa je tista, ki bo prinesla članom jadrarnega padalstva kmalu željene uspehe, saj se tudi tehnika naglo razvija.

Z razvojem nove tehnike se ta razlika vedno manjša. Tehnični razvoj padal je bil v letu dni tako nagel, da je omogočil skupaj z znanjem ogromno razliko v sami tehniki in rezultatih letenja. Jadranje pa je cilj vsakega posameznika znotraj klubov.

Oprema je zelo preprosta, potrebuješ le padalo, rezervno padalo in instrumente, za vse pa odšteješ le približno 1000 DEM, kar za začetek popolnoma zadošča.

Vsak, ki se odloči za to zvrst športa, mora imeti toliko samozavesti, da si sam zagotovi varnost, kar pa ni tako zahtevno, saj z lastnim prizadevanjem, samokontrolo, teorijo letenja in aerodinamiko varno starta in prav tako varno pristane. Potrebno je le sprotno opazovanje vremenoslovja, kajti šport sam ni omejen na letne čase, terenske možnosti pa so pri nas zelo ugodne. Teža, starost ali spol prav tako ne omejujeta tega športa.

Radelski klub šteje 16 članov različnih starosti in obih spolov. Brez pomoči SKY kluba iz Avstrije si v Radljah ne bi mogli privoščiti kluba, saj so le-ti omogočili jadrarno padalo z opremo, podali pa so jim določene izkušnje in znanja.

Šolanje za jadrarne padalce poteka zelo enostavno. Najprej pod vodstvom mentorja opravijo teorijo in prakso na terenu. Tukaj osvojijo prve osnove letenja in padalstva, naslednja stopnja pa pomeni internacionalni izpit. Po tem izpitu lahko člani jadrarnega padalstva izbirajo svoje terene ne glede na državne meje.

Mentor radelskega kluba si je skupaj z nekaterimi člani nabral izkušnje tudi pri severnih sosedih, in sicer v Innsbrucku. Poleg njihove pomoči imajo tudi določeno finančno pomoč s strani sponzorjev. Pomaga jim tudi PIZZERIJA MAČEK iz Radelj, dobivajo pa še nekaj manjših pomoči od drugod.

Med svoje člane radi sprejmejo nove, tiste, ki imajo dovolj samozavesti, da lahko premagujejo višine in skrivnosti jadriranja, ter občutijo užitek, ki jih nudi sam šport.

Njihova prizadevanja in znanja pa napredujejo že v tolikšni meri, da ne bo več dolgo, KO SE BODO JADRALCI KOROŠKIH KLUBOV LAHKO PŘIČELI OBIŠKOVATI MED SEBOJ KAR S PADALI!

Darja Kniplič
Foto: K. Valtl



Čakajoč na neodvisnost

2. septembra letos je Koroški radio Slovenj Gradec začel z jutranjo-opoldanskimi programi od 6. do 11. ure, ki so bili na sporedu vsak delovni dan. Bralci Prepiha, ki pozorneje poslušajo Koroški radio, so gotovo ugotovili, da jutranjega programa zadnji tork in četrtek ni bilo. Zadeva zahteva posebno pojasnilo. Gre za dogovor prehodnega značaja med radijskima postajama, ki si delita frekvenco 97,2 Mhz oddajnik Plešivec, torej Radiom Velenje in Koroškim radiom Slovenj Gradec. Kompromis je nastal na osnovi sklepa Sveta RTV Slovenija na predlog Ministrstva za informiranje in ob osebni angažiranju g. Jelka Kacina, da se obema radijskima postajama omogoči oddajanje na lastnih frekvencah. Po sprejetju sklepa so ustrezne službe RTV Slovenija zavezane v roku dveh mesecev realizirati tehnično rešitev.

Zaradi produktivnega načina reševanja spora na frekvenci 97,2 MHz je Koroški radio podpisal dogovor z Radiom Velenje o t.i. »time sharingu«, oziroma delitvi nekaterih programskih pasov. Dogovor velja do 1.12.1991, od tega datuma dalje pa vas bodo naši voditelji z dobro jutro spet pozdravljali vsak delovni dan. Tudi popoldanske in vse druge programe bomo lahko oblikovali tako, kot si naši poslušalci in mi želimo. Za vsa dodatna pojasnila nas lahko poiščete na naslovu Koroški radio Slovenj Gradec, Meškova 21, ali po telefonu (0602) 41 245. Isto velja tudi za naše zveste poslovne partnerje.

Marko Vrečič

Sezonci

Čas, ko se popravljajo ceste, gradijo objekti in pobirajo poljski pridelki, je tudi čas, ko zaposlimo sezonske delavce...

Povabimo jih, da namesto nas (zaenkrat še) opravljajo razna težaška dela. Mi pa jim nudimo praktično nemogoče življenjske pogoje. Stlačimo jih v barake, kjer se ženske in moški gnetejo v enem prostoru. Higijenski pogoji so nemogoči. Da v smradu v sobah, kjer spi in živi tudi po dvajset ljudi, sploh ne govorimo. Običajno niso oskrbljeni niti s toplo vodo.

Zagotovo so med temi ljudmi alkoholisti in podobni, klošarji, ki jih taki pogoji ne motijo. Precej pa je med njimi mladih ljudi, ki so ostali brez zaposlitve, so v stiski za denarjem in se morajo lotiti vsakega dela, sprejeti tudi take življenjske pogoje, da težko prislužen denar ne potrošijo za ugodje po raznih hotelih.

Podjetja pri nas res životarijo in se borijo s težkimi denarnimi izgubami, pa vendar prepleškana soba, urejena postelja in ustrezne sanitarije še za tako slabo delovno organizacijo ne bi smela biti nepotrebna investicija.

Nuditi ljudem ustrezna življenjske pogoje in jih sprejeti medse, takšne kot so, jih поблиže spoznati, jim dati možnost seznaniti se z našim načinom življenja, naj bi bila naša človeška dolžnost.

Dr. Anton Trstenjak je v knjigi »BITI ČLOVEK« zapisal: »Zavedati se moramo, da smo smisel svojega življenja izpolnili že zgolj s tem, da smo bili vsaj kdaj komu tudi vir veselja«.

Ljudje! razveselimo sezonce vsaj z vzglavniki. Le-te, so mi dejali, najbolj pogrešajo.

Neža

Čaj za TO

Teritorialna obramba se je borila sredi hude in deževne noči, si kopala zaklone in se uspešno borila proti JNA. Tri kandidata pa so poslali h gostišču Kozlar, ki je imel trenutno zaprto, pa so ga prosili, če bi skuhal čaj za T.O.! Agospod Kozlar je dejal: »Jaz sem gostilno zgradil za Avstrijce in ne za vas!« in pred nosom jim je zaprl vrata.

Seveda to ni vljudno!

Misleče: Zakaj gospod Kozlar gostilne ni zgradil v Avstriji, če hoče, da v gostilno hodijo le Avstrijci?

Bralki: Branka Tominc in Alenka s Prevalj!



Na produ 59, Prevalje
Telefon & fax 0602 31 169

PODJETJE ZA TRGOVINO,
STORITVE, TURIZEM
IN GOSTINSTVO

OBVEŠČAMO VAS: pri nas poteka akcijska prodaja amortizerjev, za vse vrste avtomobila z možnostjo vgraditve. Amortizerji so iz UVOZA, proizvod znane Belgijske firme **MONROE**.

Na prodaj imamo tudi vse vrste avtomobilskih gum: SAVA SEMPERIT, SAVA EXACT. Gume strokovno montiramo in centriramo z najsodobnejšimi stroji. Malo poškodovane gume vulkaniziramo z uvoženim materialom »AMEN« firme »TECH«.

Vršimo tudi antikorozijsko zaščito avtomobilov z visokotlačnimi brzgalnkami.

SE PRIPOROČAMO



S SVOJIMI POSLOVNIMI ENOTAMI V

- Radljah ob Dravi, tel.: 0602 71-128 fax: 71-307
- Ravnah na Koroškem, tel.: 0602 23-961 in
- Slovenj Gradcu, tel.: 0602 41-008

Se priporoča za odkup vseh vrst sekundarnih surovin. Nudimo različne vrste repromateriala po ugodnih cenah.

ZA OBISK SE PRIPOROČAMO!



Gradbeno podjetje Radlje

6200 RADLJE OB DRAVI, MARIBORSKA CESTA 48

Železniška postaja Vuhred Telefon: (0602) 71-111 h.c.,
71-107 direktor, 72-708 komerciala, 71-175 nabava,
64-650 gramoznica Telefax: (0602) 71-157.

DEJAVNOST:

- visoke in nizke gradnje
- pridobivanje in prodajanje gramoznih agregatov in betonov
- krovstvo
- kleparstvo
- mizarstvo
- prevoz



EXPRES OPTIKA

Podgoršek Jurij, Poštna ulica 6, 62380 Slovenj Gradec
Telefon: (0602) 43-470

Imamo vse vrste domačih in uvoženih okvirjev, vse vrste najkvalitetnejših stekel:

fotostekel, poltanka stekla vseh dioptrij, bifokalna - vseh vrst, varilux stekla - najboljše kvalitete

Očala izdelamo v eni uri. Vsak tork okulistični posveti in pregledi po naročilu na telefon (0602) 43-470.

Delovni čas: od 8. do 16. vsak dan, 8. - 12. sobota.

SE PRIPOROČAMO

S KUPONOM
10 %
POPUSTA

koroški radio
radio
slovenj gradec
UKV 97,2 IN 88,9 MHz STEREO

KOROŠKI RADIO
Meškova 21
62380 SLOVENJ GRADEC
Telefon: (0602) 41-245
(0602) 43-151 STUDIO
Telefax: (0602) 42-600

IZ PROGRAMA KOROŠKEGA RADIA SLOVENJ GRADEC

Četrtek, 3.10., ob 16. uri. Teme Teden otroka, kontaktni program.

Nedelja, 6.10., ob 10. uri. Dogodke na Koroškem preko tedna zberemo na enem mestu v Koroški kroniki.

Torek, 8.10., ob 16. uri. Kdor išče, ta najde. Tudi na jesen se bomo skrivali na terenu, vi pa boste ugotavljali, kje smo in zakaj smo tam. Seveda proti nagradi.

KRIŽANKA

		REKA V EVROPSK. DELU SZ	OZNANJE-VALEC EVANGELIJA	TAT KRAD-LJIVEC	MESTO NA VZHODU KONGA	ZRAK LATIN.	RAFKO DOLHAR	MLADIČ DOMAČE ŽIVALI	ČOLN ZA ENO OSEBO	KMEČKO ORODJE	IME HRV. SLIKARJA KARASA	UŽIVALEC RENTE	HSAN LU
DELAVSKI SVET	PORTUGA. DIKTATOR	LINDPRST KOPITAR	POKR. V VIETNAMU ZAGOVOR. SOFIZMA			ŽUŽELKA BRANKO BERČIČ	DEL NOGE PRITOK RENA						SESTAVIL JOŽE LESNIK
ZLOGLAS. FRANC. TEROR. ORGANIZ.				KMEČKO ORODJE ST. RIM. NARAVOSL									
ROJSTNI KRAJ NASEGA SHUČARSTVA											MLEČNI IZDELEK IZRAEL. PRISTAN.		
VEČ ZAPOREDNIH STRELOV					NORD. IZ. ZA SMUČI		OSEBNI ZAI MEK	KRATICA VELIKE SEV. AM. DRŽAVE	KRAJ PRI ZADRU	SINJSKA VITESKA IGRA Ž. IME			
EGIPT. BOG PLODNOSTI, MRTVIH					ORIS, OPIS ZACETEK AZBUKE							AVT. OZNAKA CELJA	IRIDIJ
KMEČKO NAGELJE				PREBIV. POLOTOKA NA SEV. EVROPE									
IME AME. SATIRIKA BUCHWALDA				TUJE ŽENSKO IME						PREPIH	ERBIJ		

dežurstva

DEŽURNI ZDRAVNIKI

Ravne na Koroškem (tel. 21-211): za oba dežurna okoliša (Ravne – Prevalje in Mežica – Črna) je dežurstvo urejeno ponoči, ob koncu tedna pa od sobote, od 13. ure, do ponedeljka, do 6. ure.

Slovenj Gradec (tel. 41-031, int. 417): dežurstvo je urejeno vsak dan ponoči, ob koncu tedna pa od sobote, od 14.30, do ponedeljka, do 7. ure.

Dravograd (tel.: 83-351): dežurstvo je urejeno ves teden ponoči, ob koncu tedna pa od sobote od 13. ure, do ponedeljka do 7. ure.

Radlje ob Dravi (tel.: 71-121): dežurstvo je urejeno vsak dan ponoči, ob koncu tedna pa od sobote od 14. ure, do ponedeljka do 7. ure.

LEKARNE

Ravne na Koroškem (tel. 22-292): ob delavnikih je lekarna dežurna od 20. do 22. ure, ob nedeljah in praznikih pa od 9. do 12. in od 18. do 20. ure.

Slovenj Gradec (tel. 41-112): ob delavnikih je lekarna dežurna od 19.30 do 21.30, ob nedeljah in praznikih pa od 8.30 do 11. in od 16. ure do 21.30.

Radlje ob Dravi (tel. 71-115): ob delavnikih je lekarna dežurna od 20. do 22. ure, ob nedeljah in praznikih pa od 9. do 12. in od 18. do 22. ure.

VETERINARSKÉ POSTAJE

Telefonske številke veterinarskih postaj (informacije o dežurnih veterinarjih so stalne):
Dravograd: **85-079**, Radlje ob Dravi: **71-167**, Slovenj Gradec: **41-187**, Prevalje: **31-340**.

mali oglasi

PRODAM kompletno opremo za razvijanje filmov in izdelavo črnbelih fotografij. Cena 350 DM. Oblak Benjamin, Javornik 51, Ravne na Koroškem.

PRODAM Lado NIVO – terensko vozilo, letnik 81, v voznem stanju, nove gume. Cena 40.000 din. Slikopleskarstvo »BRKO«, Dobja vas 11.

PRODAM lovsko puško Risanico, znamke Mauser, kal. 7x64, z daljnogledom 6x42, znamke Helia-Kahles-Super, Suhli montaža. Tel.: 0602 23-821 – Rozka – dopoldan.

UGODNO prodam hladilnik Gorenje. Kličite v večernih urah na tel.: (0602) 64-081.

IŠČEM interesente vseh starosti za računalniški tečaj. Tel.: 33-193.

ODPRTI TELEFON ZA OTROKE IN ODRASLE V STISKI



(0602) 23-399, 23-004

SREDA: 17.–19
PON.–PETEK: 12.–13.
POD ŠIFRO »PRIJATELJ«

PREP,HPREP,HPREP,HPREP,HPREP,HPREP,HP

garbove usluge

Ko smo prvega finančnika Koroške, znanega Helenarja in ljubitelja dobrih avtomobilov Rudolfa Rajzerja (prva finančna violina Železarne) povprašali, kakšni, so njegovi odnosi z Miroslavom Garbom, je takole modroval: »Ko je bil Miroslav Garb v Gorenju, sta v tujino na devizno plačo odšla dva vodilna moža – Rigelnik in Vitežnik (Rigelnik v München, Vitežnik na Dunaj, op.ur.) in morda nekoč nekje čaka devizna plača tudi mene.«

Torej je za nekatere Miroslav Garb nadvse koristen mož.

fair play – najboljši ta hip

Glede na opazno in znano dejstvo, da med igralci Fair playa ni opaziti (ali vsaj niso opazni) intelektualci (tako je vsaj pokazala struktura veseljakov na srečanju v Mežici), skušamo tej organizaciji posredovati nekaj nasvetov za Koroško rabo:

1. Bazo igralcev iščite v krščanski demokraciji, tam so družine najštevilnejše.

2. K igri pritegnite Jožico Puhar, ministrico za delo in jo prepovorite, da bi denar za viške vložila v ta sklad, »oplojeni« denar pa bi nato rešil vse zaposlene.

3. Igralce obvezno iskati tudi na Kitajskem.

4. Priporočamo gledanje serialek v Sovi Beda bogatih.

(ne)zadovoljstvo

Bomo kar odkriti: pri Prepihu s prodajo še vedno nismo zadovoljni, saj tačas prodamo le nekaj izvodov več kot dnevnik Slovenec, slovito glasilo, kateremu v boljševidni maniri ministrski predsednik Peterle nakazuje dinarčke, ki jih od svojih plač namenjamo vsi davkoplačevalci (leto ali dve nazaj je to z Delom počel Jože Smole – Božiček). Zadovoljni pa bomo takrat, ko bo ta dnevnik v vsem tednu skupaj prodal toliko izvodov časopisa kot Prepih v eni potezi.

podržanova obljuba

Dravogradski župan Vinko Podžan je te dni zelo zaposlen. Zavzeto išče (in opravlja selekcijo) kakovostno godbo na pihala, ki bo igrala na (skorajšnji?) otvoritvi trgovskega centra pri železniški postaji v Dravogradu. Spominjamo se namreč njegovih čvrstih obljub, da bo ta center uradno – ob prisrčnosti godbe na pihala – odprt jeseni leta 1991.

Podžan godbe za ta dogodek, najbrž ne bo našel nikjer drugje, kot na ljubljanskih Zalah. Samo tam namreč igrajo na pogrebnihih slovesnostih.

igralci

Kot ste lahko prebrali v prejšnjem Prepihu, je na Koroškem v zametkih pravo Koroško mladinsko gledališče. Pozdravimo ga in mu zaželimo uspešno pot. Pri tem pa moramo izdati, da se je ob tem nežno zasmejal srce našemu očetu uredniku Vojku Močniku, ki je pred več kot desetletjem oparil sprejemne izpite na igralški akademiji, pa se je nato odločil za novinarski poklic. Tudi tako je prav, igralске veščine pa Vojtu prav gotovo koristijo na občini.

zračni prostor

Šlišati je, da so nekateri koroški gospodarstveniki (berti: direktorji) in drugi zagnani skrajno navdušeni nad delom zvezne direktorje za letalski promet. Zaradi nenehno zaprtega slovenskega zračnega prostora imajo letališče in letala za pot v svet tako blizu kot še nikoli: v Celovcu.

Upajmo le, da bodo temu »bližnjemu oknu v svet« kmalu sledili tudi večji razvojni koraki koroškega gospodarstva, ki je velikokrat negodovalo, daje v slovenskem »prometnem zadnjem žepu«.

krompirjevci

Železarska sindikata (svobodni in tako imenovani neodvisni) sta uvidela, da nimata več proti komu in zakaj štrajkati, zato sta jela politične točke zbirati na področju krompirja (torej se sindikati vračajo k poslu, ki jim je že prej najbolj ustrezal). Svobodni sindikat je ponudil ceno za svoje člane in nekoliko višjo ceno za nečlane. Neodvisni pa se je vmešal z dampinško (nižjo) ceno za nečlane in zmede je bila tu. Ne vemo sicer, kako so si nato razdelili politične pike, zaposlene pa naprošamo, da nam sporočijo, kateri krompirje okusnejši – svobodni ali neodvisni.

strup

Pred Mežico stoji velika napisana tabla: Svercerjem z orožjem hoda Reht najtopleje odsvetujemo. Kako tudi ne, saj znani cariljamo, saj se bodo nato vrli južniki zbirali ob 7.55 v Mežici in opazovali, kdo neki bo ta dan na drugi dan stopi na prste kakšnemu militarističnemu dobičkarju. Zato pa je bolj mirno na radejskem koncu. Ko bodo na tem prehodu zaplenili prvo pamperco, bo igrala godba na pihala iz Perenic.

FOTO BODICA BOLŠJI SEJEM

Prizadevne organizatorje letošnjih Jesenskih srečanj na Prevaljah je vsekakor treba pohvaliti, saj se trudijo, da bi tudi v teh težkih časih ljudem le omogočili nekaj kar se da poceni zabave. Vendar pa si zaslužijo tudi kakšno bodico. Bolj za pomoč pri organiziranju prihodnjih srečanj. Letos bi jim jo dali za organizacijo boljšjega sejma v torek popoldne. Temu, kar je bilo pred Družbenim domom, bi lahko rekli bolj »kramarija« kot sejem.



Malo bi se bilo treba ozreti naokoli in pri kakšnem sosedu v Mariboru ali Ljubljani in še kje videti, kako se tem rečem streže. Naprodaj mora biti zares blago, ki ga prinesejo navadni občani in se ga želijo poceni otresti ali zamenjati za kaj drugega. Pravi »boljšjak« je bil tokrat le eden, pa še ta je cene tako zasolil, da bi lahko delal konkurenco nekaterim našim trgovskim podjetjem »družbenega sektorja«, če je še dovoljeno uporabiti ta izraz.